

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta
Sosiaalialan koulutusohjelma

Leena Laihanen ja Tiia Pesonen

TAIPALSAARI KUULEE JA OSALLISTAA NUORIA

Opinnäytetyö 2011

TIIVISTELMÄ

Leena Laihanen ja Tiia Pesonen

Taipalsaari kuulee ja osallistaa nuoria, 38 sivua, 3 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu, Lappeenranta

Sosiaali- ja terveysala, Sosiaalialan koulutusohjelma

Opinnäytetyö, 2011

Ohjaajat: Yliopettaja Tuija Nummela, Saimaan ammattikorkeakoulu, Nuorisotyöntekijä Sanna Kärkkäinen, Taipalsaari

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin nuorten mielipiteitä ja kehittämissuhteita koskien Taipalsaaren kunnan järjestämiä nuorille suunnattuja palveluita. Tutkimuksen tarkoituksena oli tuottaa ajankohtaista tietoa palveluiden käytöstä ja toimivuudesta suoraan käyttäjäryhmältä, eli nuorilta. Tavoitteena oli tuottaa tutkimuksella tietoa Taipalsaaren kunnalle, jonka avulla kunta voisi kehittää nuorille suunnattuja palveluita. Toteuttamalla tutkimus toteutettiin samalla nuorisolaikiin tullutta muutosta nuorten osallistamisesta ja kuulemisesta.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää ovatko taipalsaarelaiset nuoret tyytyväisiä kunnan tarjoamiin palveluihin, mihin asioihin nuoret haluavat Taipalsaarella erityisesti vaikuttaa ja kokevatko nuoret, että heitä kuullaan kunnan päätösten teossa nuoria koskevilla asioilla. Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena tutkimuksena webropol-ohjelmaa käyttäen. Tutkimuksessa käytettiin myös avoimia kysymyksiä, jotka analysoitiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia käyttäen. Tutkimuksen kyselypohjassa kysymykset jaettiin neljään eri kategoriaan, jotka olivat vapaa-aika ja harrastus, koulu, liikkuminen ja turvallisuus sekä vaikuttaminen.

Tutkimuksen tulosten mukaan taipalsaarelaiset nuoret ovat keskimääräisesti tyytyväisiä kunnan tarjoamiin palveluihin sekä vaikuttamismahdollisuuksiinsa kunnassa. Selkeimmin nuoren oma mielipide ja halu vaikuttaa heräsi liikunta-palveluita koskevilla kysymyksissä. Nuoret pitivät tärkeänä sitä, että heidän mielipidettään kysytään ja mielipiteen ilmaisuun annetaan mahdollisuus esimerkiksi erilaisten tutkimusten avulla.

Tutkimuksen tulosten pohjalta jatkotutkimusaiheena voidaan toteuttaa syventäviä tutkimuksia eri osa-alueittain. Syventäviä tutkimuksia toteuttamalla saadaan tarkempaa tietoa nuorten mielipiteistä ja kehittämissuhteista koskien kunnan palveluita.

Avainsanat: nuori, kuuleminen, osallistaminen, vaikuttaminen

ABSTRACT

Leena Laihanen ja Tiia Pesonen

Taipalsaari listens to young people and gets them involved, 38 pages, 3 appendices

Saimaa University of Applied Sciences, Lappeenranta

Health Care and Social Services, Degree Programme in Social Services

Bachelor's Thesis, 2011

Instructors: Senior Lecturer Tuija Nummela and Youth Director Sanna Kärkkäinen

In this thesis we investigated young people's opinions and suggestions regarding the development of municipal services for young people organized by the County of Taipalsaari. The study was designed to provide current information about the use and functionality of the services directly from the user group, ie young people. The aim was to provide information that would also enable the local authorities in Taipalsaari to better develop youth services. The youth survey was implemented at the same time that the new law came out to enforce the inclusion and consultation of young people.

The research method was quantitative, and Webropol software was used for data collection. There were also some open-ended questions which were analyzed by data-driven content analysis. Themes for the survey included the categories of leisure and recreation, education, mobility and safety, and influence.

The study results suggest that young people in Taipalsaari are on average satisfied with the services provided by the municipality as well as with their possibility to influence decisions. Most notably, young people's desire to influence public opinion was aroused by the sports facilities issues. Young people considered it important that their views be heard, and asked to be given the opportunity to express their opinions, for example in various surveys.

The results indicate that further research might be carried out using in-depth studies on various subjects, taking more detailed information about young people's opinions and the proposals for development of municipal services.

Keywords: Being Heard, Influencing, Involvement, Young

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 NUORUUS	6
2.1 Nuoren kasvaminen ja nuoruuden vaiheet	6
2.2 Nuoren velvollisuudet ja oikeudet	8
3 AKTIIVINEN KANSALAINEN KASVATUKSEN TAVOITTEENA	8
4 MITÄ ON VAIKUTTAMINEN	10
4.1 Yksilö vaikuttajana	12
4.2 Vaikuttaminen verkossa	12
4.3 Vaikuttaminen välillisesti	13
4.4 Nuorten osallistuminen ja kuuleminen tänäpäivänä	13
4.5 Miten nuorten kuulemista ja osallistumista toteutetaan muualla	14
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	16
5.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimustehtävät	16
5.2 Tutkimuksen kohderyhmä ja tutkimusmenetelmät	16
5.3 Aineistonkeruu ja analysointi	18
5.4 Tutkimuksen luotettavuus	19
6 TUTKIMUSTULOKSET	20
6.1 Taustatiedot	20
6.2 Vapaa-aika ja harrastus	21
6.2.1 Liikunta	21
6.2.2 Kirjasto	23
6.2.3 Nuorisotilat ja nuorisotoimi	24
6.2.4 Tapahtumat ja retket	25
6.3 Koulu	26
6.4 Liikkuminen ja turvallisuus	29
6.4.1 Liikenne ja liikkuminen	29
6.4.2 Turvallisuus ja viihtyvyys	30
6.5 Vaikuttaminen	31
6.6 Yhteenveto tutkimustuloksista	32
7 POHDINTA	33
LÄHTEET	37

LIITTEET

Liite 1 Tutkimuslupahakemus

Liite 2 Saatekirje

Liite 3 Taipalsaaren nuorten palvelukysely

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme tarkoituksena on kuulla ja osallistaa taipalsaarelaisia nuoria heitä koskevia palveluita kehitettäessä. Aiheen opinnäytetyöhömmme saimme Taipalsaaren kunnalta. Kunta koki tarvetta saada tietoa nuorten palveluiden tilasta ja kehittämisideoista nuorilta itseltään. Taipalsaaren nuorisotyöntekijä tarjosikin tätä projektia opinnäytetyöksemme. Opinnäytetyömme tarkoituksena on toteuttaa kysely 12–18 -vuotiaille nuorille nuorten palveluista, jotta kunta pystyisi kehittämään palveluitaan nuorten tarpeita vastaaviksi.

Kunnalle on tehty aiemmin laaja tutkimus, jonka tarkoituksena oli kartoittaa koko kunnan palveluita. Tutkimus toteutettiin lähettämällä kyselylomakkeet kuntalaisille kotiin, minkä seurauksena vastausprosentti oli pieni ja vastaajien keski-ikä suuri (61 v). Näin ollen tutkimus ei ole käyttökelpoinen nuorille suunnattuja palveluita arvioitaessa ja kehitettäessä.

Taipalsaaren kunnalla kyselyn pohjimmaisena tavoitteena on kehittää palveluita kohderyhmän tarpeiden mukaan ja tätä kautta lisätä nuorten viihtyvyyttä kotikunnassaan. Ajatuksena on, että nuoret viihtyisivät kunnassa mahdollisimman pitkään tai palaisivat mahdollisesti myöhemmin esimerkiksi perustumaan perhettä Taipalsaarelle. Tasokkailla ja kohderyhmän tarpeita vastaavilla palveluilla on merkitystä kunnan asukaslukuun.

Aihe on ajankohtainen, koska palveluita halutaan kehittää, mutta sitä ei voida aiemman kyselyn pohjalta toteuttaa. Aiheen ajankohtaisuuteen liittyy vahvasti nuorisolakiin tullut lisäys nuorten osallistumisesta ja nuorten kuulemisesta. On aina ajankohtaista kehittää ja tarkastella palveluiden laatua kohderyhmän silmin.

2 NUORUUS

Nuoruus sana tuo ihmisille erilaisia ajatuksia mieleen, niin positiivisia kuin negatiivisiakin. Toiselle ihmiselle nuoruus on ollut kokemuksena suuri mielenkiintoinen seikkailu, kun toiselle ihmiselle aika oli mieltä raastava vuoristorata. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen, Vilén & Söderström 2003,13.)

Nuoruuden määrittely on vaihdellut jonkin verran eri aikakausina ja siihen on luettu naimattomat, ei täysvaltaiset jäsenet, jotka fyysisiltä kyvyiltään, olemuksiltaan ja taidoiltaan ovat lähes aikuisten veroisia. Nuoruutta ei ole syytä määritellä yleistävien ikävuosien perusteella, vaan on mielekkäämpää tarkastella nuoruuteen liittyviä sosiaalisia sisältöjä nuorten elämässä. (Aapola & Kaarninen 2003,13.)

Nuoruuden elämänvaihteen pituus vaihtelee yksilöittäin ja kulttuureittain. Kulttuurilla on suuri merkitys siihen, kuinka kauan nuoruutta tulee elää. Eri aikoina eletty nuoruus on ollut erilaista, ja nuoruus käsitteenä on saanut erilaisia merkitysisältöjä. Nykyään nuoret tulevat aikaisemmin murrosikään kuin ennen. (Aaltonen ym. 2003,13.)

Murrosikään kuuluu hormonitoiminnan lisääntyminen ja fyysinen kasvu, jotka muuttavat psyykkistä tasapainoa. Nuoruusikä on siis psykologista sopeutumista näihin sisäisiin ja ulkoisiin muutoksiin. Fyysinen kasvu ja sen psykologiset seuraukset vaativat nuorelta oman itsensä uudelleen määrittelyä. Nuoruusiässä lapsenomaiset toiveet ja ristiriidat tulevat ajankohtaisiksi uudelleen, ja näin ollen nuoruutta pidetään myös ainutlaatuisena mahdollisuutena parantaa omaa tulevaa elämänlaatua. (Aalberg & Siimes 2007,11.)

2.1 Nuoren kasvaminen ja nuoruuden vaiheet

Nuoruus on siis siirtymävaihe aikuisuuteen. Aikuisuuteen tullessa nuoruus ei kuitenkaan ole mikään välitavoite täydelliseen aikuisuuteen, vaan se on aikaa, jolloin nuori kasvaa sosiaalisesti, psyykkisesti ja fyysisesti. Nuori kohtaa mah-

dollisuuden kehittää itseään ja omaa ympäristöään aikuisuudelle sopivaksi. Aikuisuutta ei tule siis mieltää niin sanotusti päätepysäkiksi, vaan ajaksi johon kuuluu samalla tavalla kasvua ja kehitystä kun lapsena ja nuorenakin. (Aaltonen ym. 2003, 14.)

Nuoruuden ajankohtaa on vaikea määritellä ja nuoruuteen kuuluvaa ikää on hankala tunnistaa. Jokainen nuori kehittyy yksilöllisesti eri tahdissa ja eri tavalla. Nuoruuden alkaminen on helpompaa määritellä, kun sen loppuminen. Nuoruuden katsotaan alkavan biologisista muutoksista, puberteetista. Nuoruus voidaan jakaa kolmeen eri vaiheeseen: varhaisnuoruus (n. 11–14 v.), keskinuoruus (n. 15–18 v.) ja myöhäisnuoruus (n. 19–25 v.). (Aaltonen ym. 2003, 18.)

Kypsyminen on vaikuttava tekijä kehityksen ja kasvun suhteen. Kypsymisen taustalla on ympäristö ja perimä sekä nuoren aktiivisuus. Nuori voi olla perinnöllisesti jossakin asiassa vahva, mikä muotoutuu lahjakkuudeksi nuoren oman ahkeruuden ja aktiivisuuden sekä ympäristön tuen vaikutuksesta. Nuoren kehityksessä ja kasvussa tulee olla läsnä, jotta nuori saa elämänvaiheeseen tukea, turvaa, hellyyttä ja rakkautta. Nuoren tulee kuitenkin itsenäistyä ja irrottautua vähitellen kasvuympäristöstään ja oppia elämään itsenäisesti. Nuorelle elämänvaihe tuo ajoittain kivuliastakin tasapainoilua vastuun ja vapauden sekä turvallisten rajojen välillä. Tärkeää on kuitenkin tukea nuorta tässä vaikeassa kehitysprosessissa. Nuori tarvitsee kehittymiselleen jatkuvasti lämpimät ja turvalliset ihmissuhteet, sekä hyvän kasvuympäristön. (Aaltonen ym. 2003, 15.)

Psykologisesti katsottuna nuori on vielä lapsi, jota koskettavat erilaiset tunteet, kuten ilot, surut, pettymykset ja pelot. Aikuisesta voi nuoren tunteet välillä tuntua mitättömiltä. Nuoren tunteisiin ja ajatuksiin tulisi kuitenkin suhtautua asiallisen vakavasti. Nuoren aikuistuminen ei ole helppoa, ja se vaatii nuorelta ja hänen läheisiltä aikuisilta voimavaroja. Nuoren ja aikuisen väliset törmäykset ovat väistämättömiä, eikä nuoruuden kehitystä voi kiirehtiä. Aikuisen tuleekin ymmärtää nuoren keskeneräisyys ja hapuilu sekä sietää niitä rajojen kokeiluja, joita nuoret aikuisille teettävät. Nuori hakee turvallisuutta ja varmistusta siihen, välitetäänkö hänestä ja voiko hän luottaa aikuisiin. (Määttä 2007,223)

Nuoren tulee saada tuntee, että häntä rakastetaan ja arvostetaan, vaikka nuoren teot tuottaisivat harmeja, häpeää ja mielipahaa ympärillä oleville läheisille. Nuoren sopimatonta käytöstä tulee rajata puuttumalla siihen ja antamalla hänelle ohjeistusta oikeaan suuntaan, mutta keskeneräisenä kehittyvänä ihmisenä nuoren tulee voida luottaa siihen, että häntä ei kuitenkaan hylätä. (Määttä 2007, 224)

2.2 Nuoren velvollisuudet ja oikeudet

Nuoren elämä laajenee nuoruusvaiheen lopussa enemmän ydinperheen ja lähiympäristön ulkopuolelle. Nuori sosiaalistuu yhteiskuntaan itsenäisenä, vastuuta ottavana ja vapaana yksilönä, jolla on oma elämä. Nuorelle kehittyy tietty merkitys ja tehtävä omalle elämälleen. (Aaltonen ym. 2003, 16.)

Yhteiskunnan jäsenenä nuorella on lukusia lakiin perustuvia oikeuksia sekä lukuisia rajoituksia ja velvollisuuksia. Erilaiset kansainväliset sopimukset, esimerkiksi YK:n lapsen oikeuksien sopimus, määrittelevät lapsen ja nuoren asemaa. Lakien pohjalta on hankalaa määritellä nuoruuden alkua tai päättymistä, sillä eri lait määrittelevät nuoren henkilön eri tavoin. Nuoruuden määritelmiä löytyy Suomen lainsäädännöstä ja se sisältää ikärajoja erilaisille nuorisopoliittisille toimille. Usein ikärajat poikkeavat eri säädöksissä toisistaan, eivätkä ne aina liity nuoren vahvuuksiin toimia ja ottaa vastuuta toiminnastaan. Keskeisimmät nuoren asemaa määrittelevät lainsäädännön lait ovat lastensuojelulaki, perustuslaki, laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeuksista, isyyslaki, laki nuorista rikoksentekeijöistä sekä laki nuorista työntekijöistä. Nuoria koskevia säädöksiä on alkoholilaissa, avioliittolaissa, yhdistyslaissa ja ajoneuvoasetuksessa. (Aaltonen ym. 2003, 42.)

3 AKTIIVINEN KANSALAINEN KASVATUKSEN TAVOITTEENA

Ihmisen valmistaminen aktiiviseksi kansalaiseksi alkaa jo osana lapsen kasvatusta. Vallitsevaksi näkemykseksi on vahvistunut se, että toiminnallisen kansa-

laisuuden edellyttämiä valmiuksia tai asenteita ei tuoteta poliittisilla keskusteluilla, julistuksilla tai lakiteksteillä vaan kasvatuksella. Aktiivisen kansalaisuuden katsotaan edellyttävän ymmärrystä ja tietoa yhteiskuntamme toiminnasta ja sen laeista. Lisäksi tarvitaan myös taitoa ja toimintakykyä joiden kehittämisessä ja tukemisessa pelkkä tiedonjako ei ole riittävää. Aktiivisen kansalaisuuden kehittymiseksi on tuettava sen toiminnallista ulottuvuutta. Se tapahtuu parhaiten toiminnassa itsessään harjoittelemalla vaikuttamista, päätöksentekoa ja yhteistyötä sekä osallistumalla kansalaistoimintaan. (Nivala 2006, 84 - 85.)

Kouluissa on katsottu tarpeelliseksi kiinnittää huomiota oppilaan yhteiskunnallistamisen lisäksi hänen yksilöllisen kehityksensä tukemiseen, itsenäiseen ajatteluun sekä valintojen tekemiseen ja niistä vastuun ottamiseen sekä luovuuden ja vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen kehittymiseen. Osallistavan näkemyksen mukaan koulujen kasvatuksellisenä tavoitteena tulee olla itsenäisten, aktiivisten sekä kriittisesti yhteiskunnalliseen eriarvoisuuteen ja olemassa oleviin rakenteisiin suhtautuvien kansalaisten kehittyminen. Sosiaalisten taitojen ja muiden valmiuksien kehittämisessä omat kokemukset osallistumisesta yhteiskunnalliseen ja yksilölliseen toimintaan ovat tärkeitä. Osallistuminen kehittää tiedon oikeellisuuden kyseenalaistamisen ajattelua sekä kriittisiä valmiuksia asioiden kohtaamiseen. On tärkeää saada aikaan rakentavaa kriittisyyttä, joka suvaitsee erilaisia mielipiteitä ja on valmis muuttamaan ja arvioimaan omaa käyttäytymistään. Kriittisen kansalaisen on ymmärrettävä vastuunsa yhteiskunnan tasapainon ja kriittisen tietoisuuden välillä, kunnan kansalainen on sekä lojaali yhteisölle että valmiina puuttumaan sen epäkohtiin. (Nivala 2006, 86–87.)

Oppilaskunta ja nuorisovaltuusto

Oppilaskunta tarkoittaa kaikkia koulun oppilaita eli näiden muodostamaa yhteisöä. Oppilaskuntatoiminta tarkoittaa kuitenkin sitä, että oppilaiden osallisuutta lähdetään järjestelmällisesti kehittämään perustamalla oppilaskunnan hallitus ja mahdollisesti muita osallisuutta ja osallistumista tukevia rakenteita. Tällaisia rakenteita voivat olla muun muassa sovitut kokouskäytännöt sekä yhteistyökäytäntöjen kehittäminen kunnallisella tasolla osallistumista tukevaksi. Käytännössä luokissa on yksi tai kaksi nimettyä oppilaskunnan hallituksen jäsentä, jotka

toimivat luokan edustajina hallituksessa vieden sinne luokan ehdotuksia ja vastavuoroisesti tiedottavat luokkaa tehdyistä päätöksistä. Oppilaskuntien keskeisenä tavoitteena on koulujen toimintakulttuurin kehittäminen aktiiviseksi panostamalla oppilaiden kuulemiseen, osallistumismahdollisuuksiin ja yhteistoimintaan. (Manninen 2008, 119–121.)

Nuorisovaltuusto on valtakunnallisesti käytettävä yleisnimike kaikille nuorten vaikuttajaryhmille, jotka toimivat omissa kunnissaan tai kaupungeissaan paikallisten nuorten etuja ajaen. Nuorisovaltuuston perusajatuksena on ajaa nuorten asiaa ja oikeuksia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kunnallisessa päätöksenteossa nuorisovaltuutetut pyrkivät vaikuttamaan nuoria koskeviin päätöksiin. Tarkoituksena on edistää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja vaikuttaa nuorelle itselle tärkeisiin asioihin sekä luoda nuorten keskuuteen innostusta ja kiinnostusta yhteisten asioiden hoitoon. (Nuokku 2011)

4 MITÄ ON VAIKUTTAMINEN

Ihmisillä on erilaisia motiiveja osallistua päätöksentekoon. Suomessa on hyvä lainsäädännöllinen pohja kansalaisten vaikuttamiselle ja osallistumiselle. Siitä huolimatta suomalaisten vaikuttaminen ja osallistuminen on muita Pohjoismaita vähäisempää. Tähän löytyy varmasti monia syitä. Yksittäiset kansalaiset tai jopa luottamushenkilöt voivat kokea, että he eivät voi vaikuttaa riittävästi virkamiesten valmistelemiin asioihin. Omia vaikuttamismahdollisuuksia ei siis tunnetta. (Ilvonen 2006, 11.)

Vaikuttamaan pyrkiminen määrittelee meitä ihmisenä. Ihminen on yksilö, jolla on omat ajatukset, käyttäytymismallit ja elämäntavat. Yksilöstä tulee kansalainen, kun hän siirtyy yksilöllisyyden piirin ulkopuolelle ja alkaa toimia, vaikuttaa ja osallistua erilaisissa yhteisöissä ja yhteiskunnassa. On monia erilaisia tapoja osallistua yhteiskunnalliseen elämään. Tavat voivat olla esimerkiksi vapaamuotoisissa pienryhmissä toimimista, erilaisia joukkoharrastuksia sekä yhdistystoimintaa. Kansalaisyhteiskunta 2006 -toimikunnan mukaan kansalaisuus voidaan

jakaa kahteen ryhmään, passiiviseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Passiivinen kansalaisuus on mahdollista, ja se tulisikin hyväksyä. Vapaassa yhteiskunnassa ihmistä ei voida pakottaa aktiivisuuteen, vaikka siihen tuleekin kannustaa. Passiivinen kansalaisuus on statuksellista kansalaisuutta. Ihminen on tällöin objekti, ei vaikuttava ja osallistuva subjekti. Aktiivinen kansalainen voi olla aktiivinen henkisesti, aatteellisesti, yhteiskunnallisesti, poliittisesti, kulttuurisesti tai toiminnallisesti. (Ilvonen 2006, 11.)

Jokaisella ihmisellä on lukuisia keinoja vaikuttaa haluamiinsa asioihin suoraan tai välillisesti. Keinoja ovat muun muassa äänestäminen vaaleissa ja kansanäänestyksissä, vetoamusten allekirjoittaminen, lehtien yleisönosastoille kirjoittaminen, kokouksiin osallistuminen, yhteydenotto luottamushenkilöön, talkootoiminta, yhdistystoiminta, vanhempainiltoihin ja mielenosoituksiin osallistuminen sekä kuntalaisaloitteen teko. Oman vaikuttamisen tuloksia ei aina voi heti nähdä, ja joskus ihmisestä voi tuntua, että omalla vaikuttamistyöllä ei ole vaivannäöstä huolimatta käytännön vaikutusta. Mitä suurempiin asioihin halutaan vaikuttaa, sitä hitaampaa vaikuttaminen yleensä on. (Ilvonen 2006, 11.)

Vaikuttaminen on yksilön tai yhteisön vallan käyttämistä niin, että itselleen tärkeää asiaa saadaan edistettyä. Suomessa kansalaisten vaikuttamismahdollisuudet ovat kirjattuna perustuslakiin. Lainsäädäntö vaikuttaa suoraan hallintojärjestelmään, jonka tärkeitä periaatteita ovat kansalaisten tasavertaisuus sekä puolueeton toiminta. Yksilönä jokainen voi vaikuttaa puheillaan, teoillaan ja tiedoillaan kotona, koulussa, työpaikalla ja harrastuksissa. Työpaikoilla ja kouluissa harjoitetaan myös lainsäädännön turvaamaa järjestäytyntä edunvalvontaa ja vaikuttamistyötä eri ammattiliittojen ja järjestöjen kautta. (Ilvonen 2006, 13.)

Harisalo, Rajala ja Ståhlberg (1992) käsittelevät kirjassaan ”Kunnallispolitiikka”, osallistumisen määritelmän jakaen sen seuraavanlaisesti kolmeen eri luokkaan:

1. Jäsenenä olemista: osallistuminen kokouksiin, aloitteiden teko, puheenvuorojen käyttö, kyselyt, neuvottelut, yhteydenotot muihin jäseniin tai kuntalaisiin.
2. Suoraa vaikuttamispyrkimystä: kansanäänestyksissä ja vaaleissa äänestäminen, aktiivinen vaalityö, osallistuminen mielenilmauksiin, kansanko-

kouksiin, boikotteihin, kunnan järjestämiin kokouksiin, kuntalaisten aloiteoikeuden käyttö, kirjelmien allekirjoittaminen, lausuntojen antaminen sekä lehtiin kirjoittaminen tai mielipiteen ilmaisu muissa tiedotuslähteissä, kyselyihin vastaaminen, yhteydenpito luottamushenkilöistöön, osallistuminen yhteissuunnitteluun, valittaminen tai muistutusten jättäminen, tietojen pyytäminen viranomaisilta, osallistuminen palvelujen tuottamiseen esimerkiksi koti- ja kouluyhteistyössä.

3. Välillistä vaikuttamispyrkimystä: jäsenyys poliittisessa puolueessa, painostusryhmässä, osallistuminen puolueiden ja/tai painostusryhmien sisäiseen työhön, keskusteleminen kunnan asioista muiden kuntalaisten kanssa, osallistuminen opintokerhoihin ja muihin vastaaviin kuntalaisten asioita käsitteleviin tilaisuuksiin. (Harisalo, Rajala & Ståhlberg 1992)

4.1 Yksilö vaikuttajana

Vaikuttaminen vaatii tiettyjä perustietoja ja taitoja. Keskeisiä näistä ovat perustiedot kansalaisoikeuksista, velvollisuuksista ja mahdollisuuksista osallistua ja vaikuttaa sekä perustiedot valtion instituutioista (kunta, maakunta, eduskunta, hallitus, Euroopan Unioni jne.) ja niiden toiminnasta. Jokaisen yksilön edellytykset toimia vaikuttajana ovat erilaiset. Leskisen, Paldaniuksen ja Tulkin (1998) mukaan ne, jotka saavat äänensä kuuluviin, pystyvät vaikuttamaan siihen, mistä asioista keskustellaan ja mitkä suljetaan keskustelun ulkopuolelle. Monet kokevat, ettei omat taidot, työ, elämäntilanne ja esimerkiksi harrastus anna riittävästi keinoja ja mahdollisuuksia vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin. Tai vastaavasti koetaan, että asiat, joihin haluttaisiin vaikuttaa, ovat liian kaukaisia ja saavuttamattomissa. Vaikuttaminen on Suomessa jokaisen kansalaisen oikeus. Vaikuttaminen on yksinkertaisemmillaan sitä, että ihminen pyrkii perustelemaan oman kantansa niin, että saa myös muut olemaan samaa mieltä kanssaan. (Leskelä, Paldanius & Tulkki 1998: Ilvonen 2006, 21.)

4.2 Vaikuttaminen verkossa

Internet on mahdollistanut ihmisen vaikuttamisen aivan uudella tavalla. Internet on kansalais- ja toimintaystävällinen, koska se voi olla avoin kommunikaatiojär-

jestelmä, jonka sisällön tuottaminen ei edellytä erikoistunutta asiantuntemusta. Verkko mahdollistaa vaikuttamisen monella eri tavalla. Se toimii hyvin edustuksellisen demokratian täydentäjänä ja lisää hallinnon läpinäkyvyyttä välittämällä tietoa valmisteilla olevista sekä päätettävistä asioista. Internetin avulla voidaan myös pitää yllä keskustelua, järjestää mielipidekyselyitä ja -äänestyksiä sekä tarjota kansalaisille mahdollisuus aloitteen tekoon. Se tarjoaa myös mahdollisuuden suoraan vaikuttamiseen lähestyttäessä sähköpostin välityksellä asioiden valmistelijoita tai päättäjiä. Internetin kautta vaikuttamisessa kannattaa huomioida, että läheskään kaikki eivät käytä internetiä säännöllisesti tai lainkaan. Suomessa on erilaisten projektien kautta pyritty lisäämään kansalaisten internetin käyttöä eri ikäryhmien keskuudessa sekä erilaisissa sosiaalisissa ryhmissä, mutta pyrkimyksistä huolimatta nettiä osaavat parhaiten käyttää ja hyödyntää lapset ja nuoret sekä työssäkäyvä, varsin koulutettu väestö, mikä rajaa internetin kautta tapahtuvaa vaikuttamista. Kansainvälisesti internetin hyödyntäminen ja käyttäminen rajoittuu vielä paljon demokraattisiin teollistuneisiin länsimaihin. (Ilvonen 2006, 17–18.)

4.3 Vaikuttaminen välillisesti

Välillisen vaikuttamisen keinoja on monia. Nuori voi vaikuttaa välillisesti esimerkiksi kulutustottumuksillaan. Markkinatalouden sääntöjen mukaan markkinat tuottavat niitä hyödykkeitä, joita ihmiset ostavat. Nuoren ostopäätös kuluttajana vaikuttaa hänen haluamallaan tavalla. Välilliseen vaikuttamiseen luetaan myös eri järjestöjen jäsenmaksujen maksaminen. Jäsenmaksujen maksaminen järjestölle tarjoaa tälle uusia resursseja toimintaansa ja näin vaikuttaa omalla alueellaan. Järjestöjen toimintaa voi tukea myös osallistumalla keräyksiin tai maksamalla kannatusmaksua, ja tätä kautta vaikuttaa välillisesti sen toimintaan. Välilliseksi vaikuttamiseksi luetaan myös vapaaehtoistyö sekä adressiin osallistuminen. (Ilvonen 2006, 23.)

4.4 Nuorten osallistuminen ja kuuleminen tänäpäivänä

Nuorten osallistumista ja kuulemista ohjaa Suomessa nuorisolain 27.1.2006/72 8§.

Nuorten osallistuminen ja kuuleminen

Nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa. (Nuorisolaki 27.1.2006/72 2011.)

Kaikissa Suomen kunnissa on nuorisolain mukaan oltava toimiva 5–17-vuotiaiden lasten ja nuorten kuulemis- ja osallistumisjärjestelmä. Nuorisolain mukaan on siis taattava nuorten osallistuminen kuntatasolla. Kuulemisvelvoitteen seurauksena kuntien on perustettava ja pidettävä yllä erilaisia väyliä, jotta voidaan taata kuuleminen ja osallistuminen. (Allianssi ry 2011.)

Lain tarkoituksena on tukea nuoren kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuoren aktiivista kansalaisuutta sekä nuoren sosiaalista vahvistamista ja parantaa nuoren kasvu- ja elinoloja. (Laitinen 2010.)

4.5 Miten nuorten kuulemista ja osallistumista toteutetaan muualla

Saadaksemme käytännön taustatietoa aiheesta tutustuimme Pieksämäen nuorten kuulemis- ja osallisuusjärjestelmän sekä oppilastoimikunnan kehittämisen hankkeeseen. Hanke on osa Lasten ja nuorten Pieksämäki - hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2009–2013.

Hankkeen taustalla on uudistus nuorisolaissa 27.1.2006/72 (8§), joka edellyttää kuntia järjestämään nuorille mahdollisuuden osallistua paikalliseen ja alueelliseen nuorisotyötä ja – politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Nuoria on myös kuultava heitä koskevissa asioissa. (Laitinen 2010.)

Pieksämäen hankkeen aikana on tavoitteena rakentaa toimiva kuulemisjärjestelmä lasten- ja nuorten, nuorisotoimen, koulun, johtavien virkamiesten sekä poliittisten päättäjien välille. Tavoitteena on rakentaa osallisuus ja kuulemisjärjestelmiä, joilla pystyttäisiin tavoittamaan kokonaisia ikäluokkia. Osallistuvat käytännöt on tavoitteena rakentaa koulujen ja nuorisotoimen olemassa olevan yhteistyön perustalle. Osallisuus- ja vaikuttamistoiminnalla pyritään nuoren kasvun tukemiseen siten, että nuori kasvaisi aktiiviseksi kansalaiseksi, joka olisi kiinnostunut yhteisistä asioista ja niiden hoitamisesta. Tavoitteena on, että nuori

kokisi mahdollisuuden vaikuttaa Pieksämäen asioihin omalla lähialueellaan ja koko kaupungissa. Kun nuori saa vaikuttaa itseään koskeviin asioihin, kuten kouluun tai elinympäristöön, hän kasvaa myös kantamaan vastuuta. Hankkeen tavoitteena on myös kannustaa lapsia ja nuoria oman osallisuus- ja kuulemisjärjestelmän kehittämiseen, toteutukseen sekä arviointiin. Osallistujina hankkeessa ovat Pieksämäen koulutoimi ja nuorisotoimi, lapset ja nuoret sekä poliittiset vaikuttajat. (Laitinen 2010.)

Käytännössä hankkeen toteuttamiseksi jokaiselle ylä- ja alakoululle perustetaan omat oppilaskunnat, ja oppilaskunnille valitaan ohjaavat opettajat, joiden koulutamisesta huolehditaan. Oppilaskuntien tehtävänä on toimia oppilaiden osallisuuden edistäjinä omassa koulussa. Koulu- ja nuorisotoimi vastaavat oppilaskuntien tiedollisten valmiuksien ja toiminnallisten edellytysten kehittämisestä. Hankeen tavoitteena on perustaa jokaiselle Pieksämäen nuorisotalolle talotoimikunnat, jotka osallistuvat sekä vaikuttavat nuorisotalon asioihin. Toiminta tähtää nuorisotalon käyttäjien mielipiteiden huomioimiseen suunnittelussa, päätöksenteossa, toteutuksessa sekä arvioinnissa. Tavoitteena on myös kehittää koko ajan nuorisovaltuusto PISTO:a kuulemaan ja osallistamaan nuoria entistä enemmän. Tavoitteena on myös, että nuorisotoimi järjestää koulutusta ja perehdytystä lasten ja nuorten kuulemisjärjestelmän toimintaperiaatteista ja tavoitteista kaikille mukana oleville. (Laitinen 2010.)

Lasten ja nuorten Pieksämäki -hyvinvointisuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita, toimenpiteitä sekä vaikutuksia seurataan ja arvioidaan tavoitteellisesti. Suunnitelman seurannasta vastaa työryhmä, johon kuuluvat nuorisosihteeri, perhepalvelujohtaja, terveydenedistämisen yhdyshenkilö sekä sivistystoimenjohtaja. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti tarkastelemaan hyvinvointisuunnitelman toteutusta käytännössä sekä seuraamaan lasten ja nuorten elinoloja Pieksämäellä. (Laitinen 2010.)

Pieksämäen hankkeesta ei siis vielä ole julkisesti kirjattuja tuloksia, koska se on käynnistetty vasta vuonna 2009. Itse suunnitelmaa on arvioitu ja tarkasteltu työryhmässä, mutta hankkeen tuloksia joudutaan vielä odottamaan.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimustehtävät

Tutkimuksen lähtökohtana on Taipalsaaren kunnan tarve kuulla nuoria heille tarjolla olevista palveluista. Kunta toteutti vuonna 2009 laajan tutkimuksen, jonka tarkoituksena oli kartoittaa koko kunnan palveluita. Tutkimus toteutettiin tällöin kotiin lähetettävillä kyselylomakkeilla, jonka seurauksena vastausprosentti oli pieni ja vastaajien keski-ikä suuri (61 v). Näin ollen tutkimus ei ollut käyttökelpoinen nuorille suunnattujen palveluiden arvioimiseksi tai kehittämiseksi. Tämän seurauksena kunta koki tarvetta saada tietoa suoraan nuorille suunnatun kyselyn kautta.

Kunnan perimmäisenä tavoitteena on kehittää palveluitaan kohderyhmän tarpeita vastaaviksi, ja tätä kautta lisätä nuorten viihtyvyyttä kotikunnassaan. Ajatuksena on, että nuoret viihtyisivät kunnassa mahdollisimman pitkään tai palaisivat mahdollisesti myöhemmin esimerkiksi perustamaan perhettä Taipalsaarelle. Tasokkailla ja kohderyhmän tarpeita vastaavilla palveluilla on merkitys kunnan asukaslukuun. Kunta toteuttaa tutkimuksemme avulla nuorisolain muutosta, nuorisolaki 27.1.2006/72 8§.

Tutkimuksemme tarkoituksena on selvittää:

1. ovatko taipalsaarelaiset nuoret tyytyväisiä kunnan tarjoamiin palveluihin?
2. mihin asioihin nuoret haluavat Taipalsaarella erityisesti vaikuttaa?
3. kokevatko nuoret, että heitä kuullaan kunnan päätöksen teossa nuoria koskevissa asioissa?

5.2 Tutkimuksen kohderyhmä ja tutkimusmenetelmät

Tutkimuksemme kohderyhmänä ovat 12–18-vuotiaat taipalsaarelaiset nuoret. Kunnassa asuvia tähän ikäjakaumaan kuuluvia nuoria on 420, tutkimus tavoitti 149 nuorta. Tutkimus on toteutettu webpropol-ohjelmaa käyttäen, jossa vasta-

usvaihtoehdot olivat täysin eri mieltä, eri mieltä, en osaa sanoa, samaa mieltä ja täysin samaa mieltä. Osaa kysymyksistä on tarkennettu avoimia kysymyksiä käyttäen.

Webropol Academic on interaktiivinen työkalu opiskelijoille, jotka haluavat toteuttaa tutkimuksen opinnoissaan. Webropol Academic -käyttöympäristö tarjoaa monipuoliset ja helppokäyttöiset tiedonhaun ja analysoinnin työkalut niin kvantitatiivisen- kuin kvalitatiivisen tiedon analysointiin. (Webropol 2011)

Ennen varsinaisen tutkimuksen työstämistä, työlle oli saatava tutkimuslupa Taipalsaaren sivistystoimenjohtajalta. Tutkimusluvan (liite 1) saimme maaliskuussa 2011, minkä jälkeen tutkimuksessa käytettävä kyselylomake (liite 3) valmistui huhtikuussa yhteistyössä kunnan-, nuorisotoimen-, kirjaston-, sekä koulujen henkilökunnan kanssa. Yhteistyö kunnan eri tahojen kanssa toimi pääsääntöisesti sähköpostin välityksellä. Saimme kunnalta toiveita ja ideoita siitä, mitä nuorilta voisi kysyä ja mihin asioihin kunta haluaisi vastauksia. Tämän jälkeen tiivis yhteistyö Taipalsaaren koulujen kanssa jatkui nuorten tavoittamiseksi. Koulujen kanssa sovittiin aika, jolloin kysely oli nuorille avoinna webropolissa ja opettajat teettivät kyselyä omilla oppilailtaan mahdollisuuksien mukaan. Tutkimuksemme internet-linkki oli vastaajille avoinna 5.4–6.5.2011 välisen ajan.

Tutkimuksen tavoitteena oli saada myös jo peruskoulunsa päättäneiden nuorten ääni kuuluviin, joten jalkauduimme Taipalsaaren nuorisotiloille tavoittaaksemme näitä nuoria. Yhteistyö nuorisotilan henkilökunnan kanssa sujui hyvin, ja he lupasivat omalla panoksellaan tavoitella peruskoulun päättäneitä nuoria. Jätimme nuorisotilojen tietokoneelle linkin tutkimuksemme kyselyyn.

Toteutimme tutkimuksen kvantitatiivisena tutkimuksena. Valitsimme kyseisen menetelmän saadaksemme mahdollisimman suuren otannan kyselymme kohdeikäryhmästä. Tätä kautta Taipalsaaren kunta saa konkreettisen kuvan siitä, mitä palveluja nuoret kaipaavat prosentuaalisesti, eli määrällisesti eniten ja missä palveluissa nuoret näkevät parantamisen varaa. Tutkimuksessa käytetty kyselylomake suunniteltiin yhteistyössä kunnan nuorisotyöntekijän ja vapaa-aikasihteerin sekä koulun ja kirjaston henkilökunnan kanssa.

Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla pyritään usein tutkimaan asenteita, mielipiteitä ja käsityksiä. Määrällisen tutkimuksen kohteena on usein suurempi joukko ja koko joukkoa ei pystytä aina ottamaan mukaan tutkimukseen, vaan tutkimukseen mukaan tulevat valitaan otannalla. Tutkimuskohteita ei tarkastella yksilöinä, vaan tutkittavasta ilmiöstä pyritään luomaan yleisempi malli, josta ilmenee eri tekijöiden väliset yhteydet ja vaikutukset. Kvantitatiivisissa tutkimushankkeissa on usein vaihejako; ensin asetetaan tutkimusongelmat mahdollisten aiempien teorian ja tietojen pohjalta, suunnitellaan tutkimuksen kulku, kerätään aineisto, joka sitten käsitellään. Tämän jälkeen arvioidaan saatuja tuloksia joista koostuu tutkimusraportti. (Tuumasta tekstiksi, perusopas seminaari- ja opinnäytetyön tekijälle) Määrälliseen tutkimukseen kuuluu aina numeraalinen havaintomatriisi, johon aineisto on tiivistetty ja johon analyysi kohdistuu (Tilastokeskus 2001).

5.3 Aineistonkeruu ja analysointi

Aineiston analysoimme webropol-ohjelmalla saamiemme vastausprosenttien mukaan. Kokosimme vastausprosentteja käyttäen kuviot, jotka ryhmittelimme tutkimuksen aihealueiden mukaisesti. Kuvioista on selkeästi luettavissa nuorten antamat vastaukset tutkimuksen kysymyksiin. Käytimme tutkimuksessamme myös avoimia kysymyksiä syventääksemme määrällisen tutkimuksemme tuloksia. Avoimet kysymykset analysoimme aineistolähtöistä sisällönanalyysia käyttäen. Näin tutkimuksemme aineisto kuvaa tutkittavaa ilmiötä, ja analyysin tarkoituksena on tuottaa sanallinen, selkeä kuvaus tutkimuksemme tuloksista ja tukea suljettujen kysymysten prosentuaalisia vastauksia.

Sisällön analyysillä pyritään järjestämään tuotettu aineisto selkeään ja tiiviiseen muotoon kadottamatta tulosten sisältämää informaatiota. Aineiston laadullinen käsittely perustuu loogiseen tulkintaan ja päättelyyn, jossa tutkimuksessa tuotettu aineisto ensin hajotetaan osiin, käsitellään ja kootaan uudestaan loogiseksi kokonaisuudeksi. (Tuomi & Sarajärvi 2003, 110.)

Kävimme jokaisen avoimen kysymyksen vastauksen läpi ja karsimme ensin pois epäasiallisiksi tulkitsemamme vastaukset. Tämän jälkeen ryhmittelimme

vastaukset aihealueittain ja nostimme tutkimuksemme raporttiin määrällisesti eniten samasta aiheesta tulleita vastauksia, jotka tukivat tutkimuksemme suljet-
tujen kysymysten perusteella kokoamiamme kuvioita. Poimimme tutkimuksen
tuloksista myös muutamia suoria lainauksia nuorten vastauksista. Lainaukset
on merkitty vastausnumeron ja kysymyksen numeron mukaan ja vastaajan
anonyymius toteutuu myös suoria lainauksia käytettäessä.

5.4 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa otoksen koko, poistuman suuruus sekä
kohderyhmän suppeus, jolloin se ei edusta koko tutkittavaa perusjoukkoa. Luo-
tettavuuteen vaikuttavat myös valinnat tutkimusmenetelmästä, kysymysten
muotoilusta sekä raportointitavasta. Tutkimustulokset eivät saa riippua tutkijasta
eli on panostettava puolueettomuuteen. Avoimuus tutkimukseen osallistujia
kohtaan sekä tietosuojasta huolehtiminen ovat myös luotettavuuteen vaikuttavia
tekijöitä. (Heikkilä 2010, 30–32.)

Oman tutkimuksemme luotettavuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat vastaajien mää-
rä, anonyymina tutkimuksen kyselyyn vastaaminen, vastaajien suuri ikäjakauma
sekä yhden kyselypohjan käyttäminen kaikkien vastaajien kesken.

Tutkimuksemme otanta on suuri (149 vastaajaa) mikä vaikuttaa positiivisesti
tutkimuksen luotettavuuteen. Tulokset eivät ole sattumanvaraisia vaan se edus-
taa koko tutkittavaa perusjoukkoa.

Nuorten suuren ikäjakauman ja saman kyselylomakkeen käytön seurauksena
voidaan tutkimuksen tuloksista havaita keskittymisen tai ehkä kiinnostuksen
laskua kyselyä täytettäessä. Tämä näkyy epäasiallisina vastauksina tutkimuk-
sen avoimiin kysymyksiin enenevässä määrin kyselyn loppua kohden. Myös
avoimien kysymysten vastausmäärät vähenevät kyselyn loppua kohden. Vasta-
usten määrän katsoimme kuitenkin jäävän riittävän suureksi todetaksemme,
ettei tutkimuksen luotettavuus ole olennaisesti kärsinyt epäasiallisten vastaus-
ten tai vastausten puuttumisen vuoksi.

Tutkimukseen tietoja kerätessä tulee tutkittavalle kohderyhmälle selvittää tutkimuksen tarkoitus ja käyttötapa. Tuloksista raportoitaessa tulee huolehtia siitä, ettei kenenkään tutkimukseen osallistuneen yksityisyyttä vaaranneta. Tutkimuksen kohderyhmälle annetut lupaukset ehdottomasta luottamuksesta on muistettava, vastaajia ei saa tunnistaa tuloksista. (Heikkilä 2010, 31–32.)

Tutkimuksessamme painotimme vastaajien anonyymiutta sekä korostimme tulosten käyttötarkoitusta. Näitä asioita painotimme niin kyselylomakkeen ylä-laidassa, josta vastaaja näki mihin on vastaamassa ja miksi sekä saatekirjeessä (liite 2), jonka lähetimme kaikille yhteistyötahoillemme kunnassa. Tutkimuksen tuloksista ilmenee, että nuoret vastaavat ja tuovat mielipiteensä ilmi mieluiten nimenomaan anonyymisti. Tutkimuksessamme nuorten anonyymius vaikuttaa positiivisesti tulosten luotettavuuteen.

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Taustatiedot

Tutkimuksemme kohteena olleet nuoret ovat iältään 12–18-vuotiaita taipalsaa-relaisia. Nuoret vastasivat tutkimuksen kysymyksiin joko kouluissa oppitunneilla tai kunnan nuorisotiloilla internetissä Webropol-ohjelmaa käyttäen. Tutkimukseen vastasi 149 nuorta, joista naisia oli 50 % ja miehiä 52 %. Vastanneiden nuorten iät jakautuivat Taulukosta 1 nähtävällä tavalla.

Taulukko 1 Vastaajien jakauma

12-vuotiaita	14 %
13-vuotiaita	16 %
14-vuotiaita	22 %
15-vuotiaita	32 %
16-vuotiaita	10 %
17-vuotiaita	3 %
18-vuotiaita	3 %

Tutkimuksessamme tavoitimme selvästi eniten 15-vuotiaita nuoria. Pienimmän vastausprosentin saimme 17- ja 18-vuotiailta nuorilta.

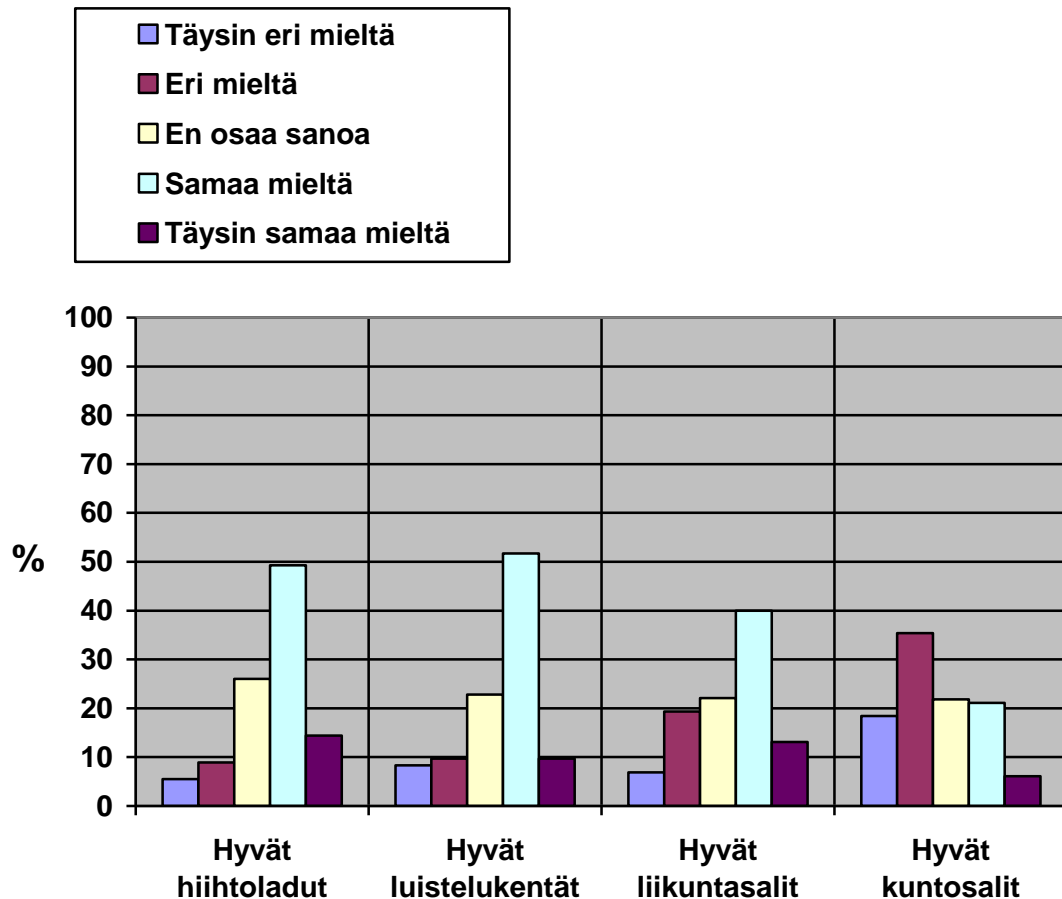
Tutkimuksessamme jaoinme nuorille suunnatut palvelut neljään eri kategori-
aan. Kategorioista kaksi on jaettu edelleen pienempiin ja tarkempiin osioihin.
Tutkimuksen ensimmäinen kategoria on vapaa-aika ja harrastus, jonka osioita
ovat liikunta, kirjasto, nuorisotilat/nuorisotoimi, tapahtumat ja retket. Toisena
kategoriana on koulu ja kolmantena liikkuminen ja turvallisuus, jonka osioita
ovat julkinen liikenne, itsenäinen liikkuminen ja turvallisuus elinympäristössä.
Neljäs ja opinnäytetyömme kannalta tärkein kategoria on vaikuttaminen.

6.2 Vapaa-aika ja harrastus

Vapaa-aika ja harrastus osio jaettiin neljään eri kategoriaan, joita olivat liikunta,
kirjasto, nuorisotilat ja nuorisotoimi sekä tapahtumat ja retket.

6.2.1 Liikunta

Tutkimuksessa liikuntaa koskevat kysymykset jaettiin kuntosaleja, liikuntasaleja,
luistelukenttiä ja hiihtolatuja koskeviin osioihin. Nuorilta kysyttiin myös yleisar-
vosanaa urheilu- ja pelikentistä Taipalsaarella. Tutkimuksemme mukaan nuoret
olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä urheilu- ja pelikenttien toimintaan, kuten kuvi-
osta 1 ilmenee. Kysymykseen vastanneista samaa mieltä tai täysin samaa miel-
tä oli 55 % nuorista. Nuorista 34 % oli tyytyväisiä liikuntapalveluiden toimivuus-
teen. Tuloksista kuitenkin havaitsimme, että kuntosaliin tyytymättömien määrä
oli suuri ”Taipalsaarella on hyvät kuntosalit, eri mieltä tai täysin eri mieltä 54 %”.

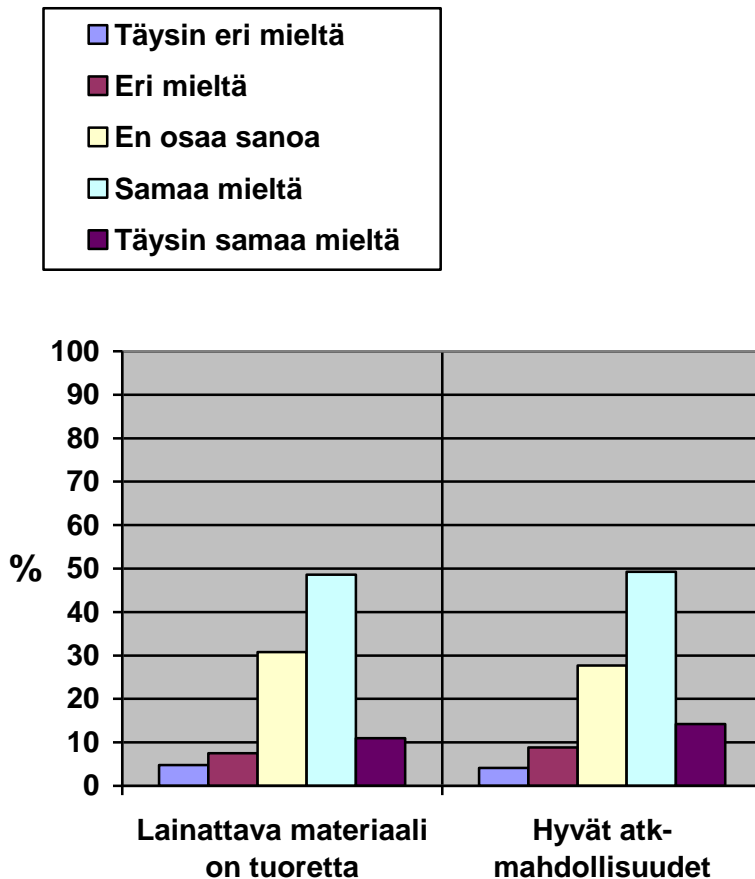

Kuvio 1 Liikunta

Avoimeen kysymykseen, miten ja mitä haluaisit parantaa Taipalsaaren tarjoamissa liikuntapalveluissa, vastaukset kohdentuivat kuntosalipalveluihin. Nuoret kehittäisivät liikuntapalveluita suuremman kuntosalin ja laitteiden uusimisen keinoin. Vastauksista suurin osa painottui lauseeseen *parempi kuntosali*, ja osasta vastauksista parempi-sanaa avattiin nimenomaan viitaten vanhoihin kuntosalilaitteisiin ja tätä kautta tyytymättömyyteen kuntosalipalveluihin. Nuoret toivoivat liikuntapalveluiden kehittämisen myötä isompaa sisäliikuntahallia sekä enemmän ohjattua liikunnallista toimintaa. Vastaajista erityisesti tytöt toivoivat heille suunnattua ohjattua toimintaa. Skeittiramppien kunnostaminen ja uusiminen nousi myös kehittämistarpeeksi. Uutena ajatuksena liikuntapalveluiden kehittämiseen nuoret esittivät laskettelurinteen rakentamista Taipalsaarelle.

6.2.2 Kirjasto

Tutkimuksemme mukaan nuoret olivat tyytyväisiä kirjastosta saatavan materiaalin tuoreuteen. 64 % nuorista oli tyytyväisiä kirjaston atk-mahdollisuuksiin, kuten kuviosta 2 ilmenee.

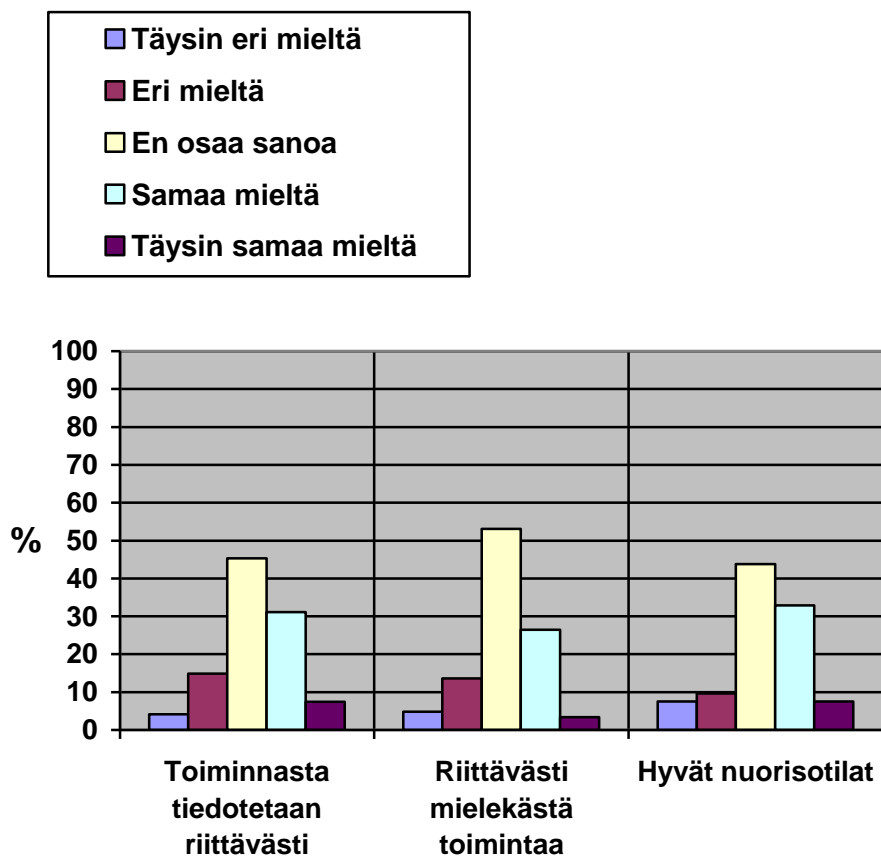
Kuvio 2 Kirjasto

Avoimeen kysymykseen, miten ja mitä haluaisit parantaa kirjastopalveluissa, vastaukset keskittyivät lähinnä atk-palveluiden kehittämiseen. Nuoret toivoivat kirjastoon enemmän atk-päätteitä, sekä he toivoivat, että aikaa, jota asiakas saa kerrallaan tietokoneella viettää, pidennettäisiin. Tutkimuksessa ilmenee, että nuoret olivat tyytyväisiä kirjastosta lainattavaan materiaalin ajankohtaisuuteen. Nuoret toivoivat kuitenkin kappalemääriltään enemmän kirjoja. Useissa vastauksissa tuotiin esille, että teokset ovat jatkuvasti lainassa tai varattuna jo seuraavalle lainaajalle. Useassa vastauksessa nuori pohti ja kyseenalaisti kirjas-

tossa sijaitsevan flyygelin merkitystä. Nuoria ihmetytti flyygelin hinta ja käyttö-tarkoitus, *jos sinne se 10 tonnin flyygeleitä ostettiin niin miksi sitä ei saa soittaa ja eikös kirjaston pitäisi olla hiljainen paikka?* (vastaus 23/12).

6.2.3 Nuorisotilat ja nuorisotoimi

Kuviosta 3 ilmenee, että 40 % nuorista oli samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että Taipalsaarella on hyvät nuorisotilat. Nuorisotiloja koskevista kysymyksissä vastaukset jakautuivat pääosin samaa mieltä ja en osaa sanoa kategorioihin.

Kuvio 3 Nuorisotilat ja nuorisotoimi

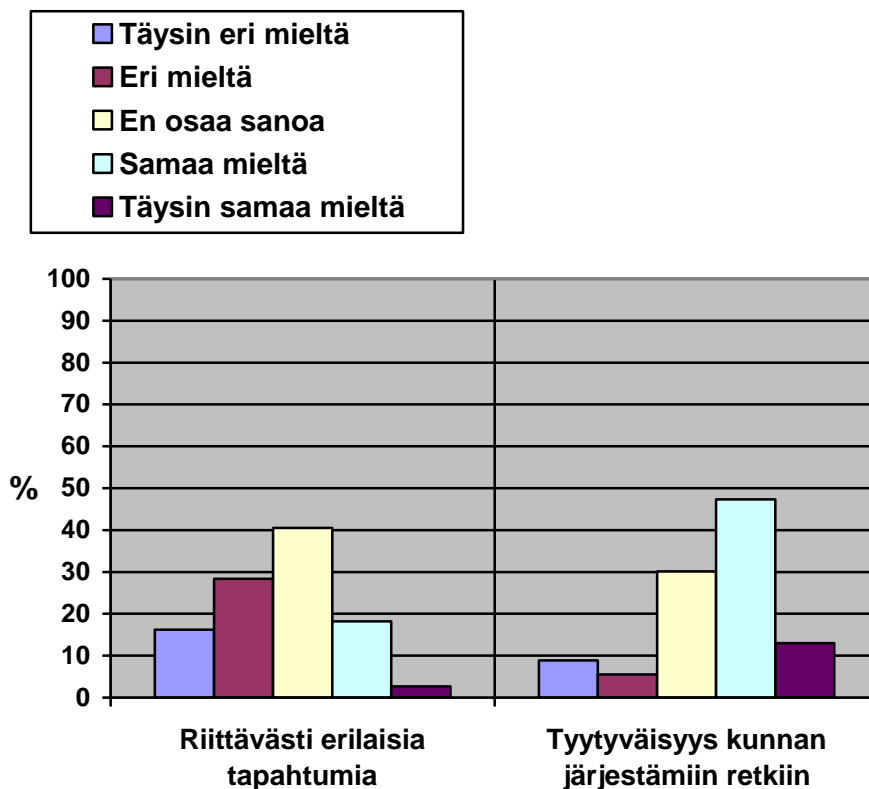
Avoimeen kysymykseen, mitä haluaisit parantaa Taipalsaaren nuorisotiloissa ja niiden toiminnassa vastaukset olivat yhtenäisiä. Nuoret toivoivat suurempaa nuorisotilaa tai useampia tiloja eri puolille Taipalsaarta. Kehittämisen ja paranta-

misajatuksia tuli koskien tilojen aukioloaikojen pidentämistä ja kaluston päivittämistä (mm. tv, biljardipöytä ja pelikorit). Useat nuoret vastasivat kysymykseen, etteivät käytä tiloja, eivätkä tätä kautta voi kehittää tai parantaa tilojen toimintaa. Tästä syystä en osaa sanoa vastausprosentti nuorisotiloja koskevissa kysymyksissä oli suuri.

6.2.4 Tapahtumat ja retket

Taipalsaaren nuorisotoimi järjestää vuosittain erilaisia retkiä, esimerkiksi huvipuistoihin ja laskettelukeskuksiin. Kuviosta 4 ilmenee, että 60 % nuorista oli tyytyväisiä kunnan järjestämiin retkiin (samaa mieltä tai täysin samaa mieltä). Kysymykseen ”riittävästi erilaisia tapahtumia Taipalsaarella” saatu suuri vastausprosentti en osaa sanoa 41 %, johtunee vähäisestä tai jopa olemattomasta tapahtumatarjonnasta kunnassa.

Kuvio 4 Tapahtumat ja retket

Avoimeen kysymykseen, millaisia tapahtumia toivoisit lisää, nuoret esittivät toivovansa konsertteja, teatteriesityksiä, kesätapahtumia ja yhdessä tekemistä. Vastauksissa yhdessä tekemistä ei selitetty tarkemmin, ja sillä voidaan tarkoittaa esimerkiksi yhdessä tapahtuman luomista, tapahtumaan osallistumista luokan kanssa tai tapahtuman rakenteen olevan ohjattua yhdessä tekemistä. Vastaajien ikään peilattuna oli yllätyksellistä, kuinka paljon nuoret toivovat teatteriesityksiä Taipalsaarelle. Odotetusti suurin osa toivomuksista liittyi konserttien tai festivaalien järjestämiseen Taipalsaarella.

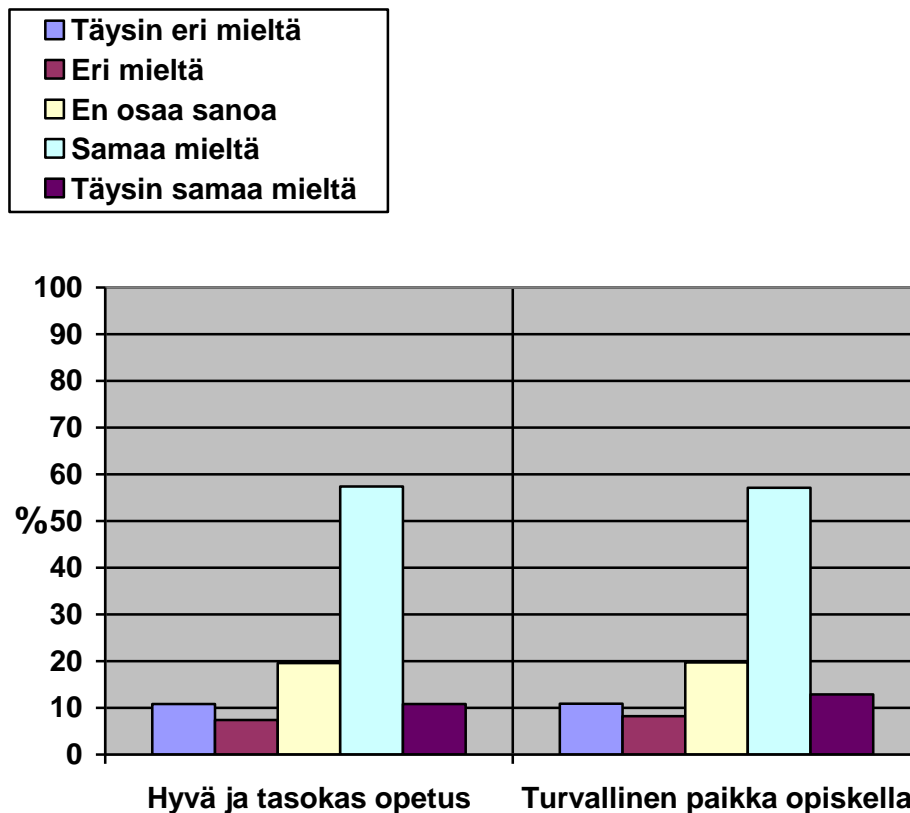
Avoimeen kysymykseen, miten parantaisit Taipalsaarella järjestettäviä tapahtumia ja mitä uutta toivoisit, nuoret nostivat esille tapahtumien vähyyden kunnassa. Lähes kaikki vastanneista toivovat enemmän nuorille suunnattuja tapahtumia, *ne on sellai nyt iha hyviä mut just et lisättäis kaikkia tapahtumia jotka ois enemmän niiku nuorille suunnattuja (vastaus 19/19)*. Nuoret eivät vastauksissaan kuitenkaan avanneet tarkemmin sitä, millaisia tapahtumia he toivoivat. Uutena asiana nuoret toivoivat heille sopivaa kahvilaa. Nuorten halun kehittää liikuntapalveluita nousi esiin myös kategoriassa tapahtumat/retket. Kysymykseen, mitä uutta toivoisi, nuoret ovat nostaneet esille samoja kehittämisideoita kuin liikuntapalveluita koskevissa kysymyksissä.

Suurin osa nuorista toivoi enemmän retkiä ja vaihtoehtoja retkikohteisiin. Tutkimuksessa nousi esille nuorten tyytymättömyys retkistä tiedottamisen suppeuteen, *niiden mainostamista voisi olla enemmän, sillä niistä ei oikein tiedä millon niitä on järjestetty (vastaus 24/22)*..

6.3 Koulu

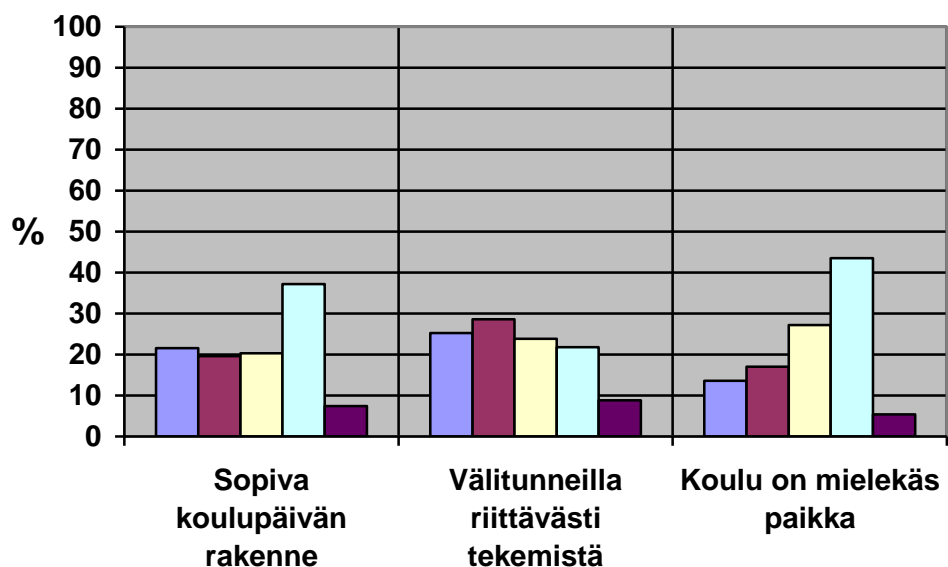
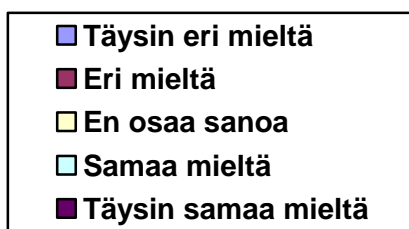
Kuviosta 5 ilmenee, että taipalsaarelaisista nuorista 70 % koki koulun turvalliseksi paikaksi opiskella. Hyvää ja tasokasta opetusta koki saavansa 68 % nuorista. Peruskouluikäiset vastaajat opiskelevat Taipalsaaren kouluissa, joita on Saimaanharjun yhtenäiskoulu, Kirkonkylän koulu ja Vehkataipaleen koulu. Peruskoulun päättäneet nuoret ovat peilanneet koulua koskevat kysymykset tämänhetkiseen opiskelupaikkaansa Lappeenrannassa (lukio tai ammattiopisto).

Peruskoulun päättäneiden tarkkaa opiskelupaikkaa ei ole tutkimuksessamme selvitetty.

Kuvio 5 Koulu

Nuoret kokivat koulun pääsääntöisesti mielekkäänä paikkana. Mielekkyyteen vaikuttivat luokkahuoneiden toimivuus, yleisten sisätilojen siisteys, ruokala sekä piha. Kysymykseen välitunneilla tekemisen määrästä, vastaukset jakautuivat tasaisesti samaa mieltä ja täysin eri mieltä vaihtoehtojen välille. Täysin samaa mieltä oli vain 9 % nuorista. Nuorista 45 % (kuvio 6) koki koulupäivän rakenteen, eli oppituntien ja välituntien suhteen sopivaksi.

Kuvio 6 Koulu

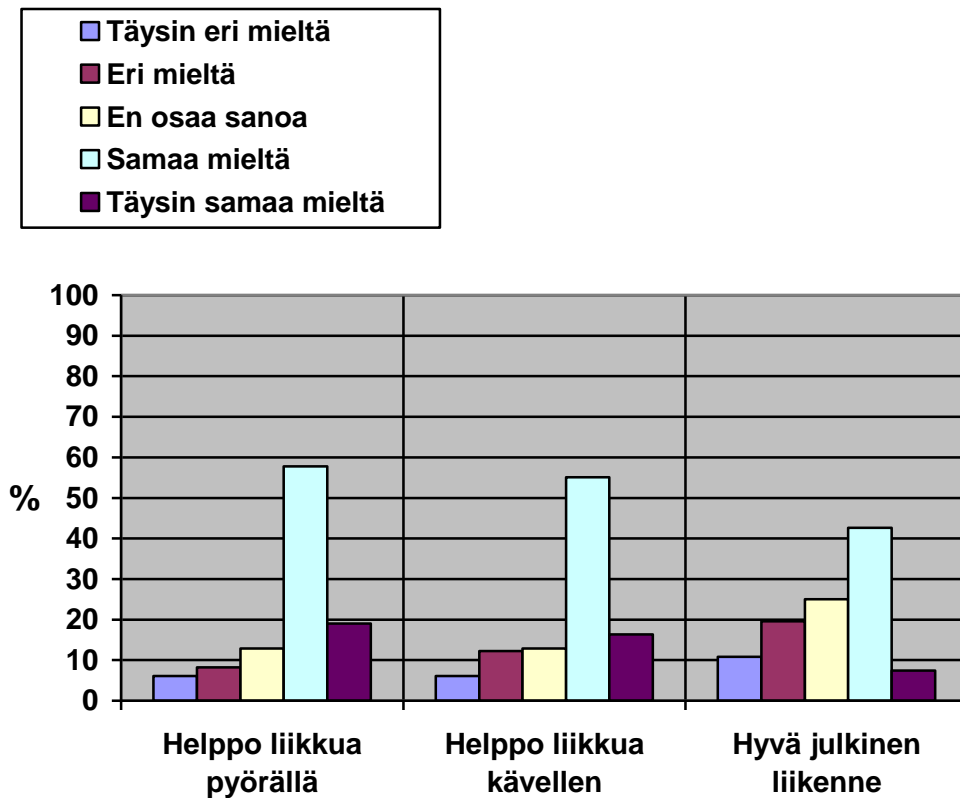
Avoimeen kysymykseen, kehitysideoita koulumaailmaasi vastaukset koskivat välitunteja ja opetuksen tasoa. Nuoret toivovat sisävälitunteja ja erityisesti talvisin pakkasrajaa ulkovälitunteihin. Tutkimuksen vastauksissa tulee ilmi nuorten tyytymättömyys opetuksen tasoon. Nuoret eivät kuitenkaan avanneet enempää esimerkiksi oppiainetta tai tilannetta, jossa tyytymättömyyttä esiintyy. Osa nuorista kritisoi opettajien kyvyttömyyttä hallita luokkaa, *kaikki opettajat eivät pysty pitämään tarvittavaa kuria (vastaus 4/29)*. Vastauksissa ilmenee myös nuorten tarve ja halu koulunkäyntiavustajiin, *haluaisin enemmän avustajia tunneille, ainakin matematiikan tunneille (vastaus 6/29)*. Osa vastauksista kohdentui suoraan nuoren opettajaan sopimattomalla tavalla. Nämä vastaukset jätimme tutkimuksen analysoimisessa käsittelemättä.

6.4 Liikkuminen ja turvallisuus

Liikkuminen ja turvallisuus osio jaettiin kahteen eri kategoriaan. Kategorioita olivat liikenne ja liikkuminen sekä turvallisuus ja viihtyvyys kunnassa.

6.4.1 Liikenne ja liikkuminen

Pääsääntöisesti nuoret olivat tyytyväisiä julkisen liikenteen toimintaan sekä omaan liikkumiseensa kunnan alueella. Julkisen liikenteen toimivuutta pidettiin tärkeänä pitkien välimatkojen takia. Kuviosta 7 ilmenee, että noin puolet vastanneista nuorista oli tyytyväisiä julkisen liikenteen toimivuuteen Taipalsaarella.

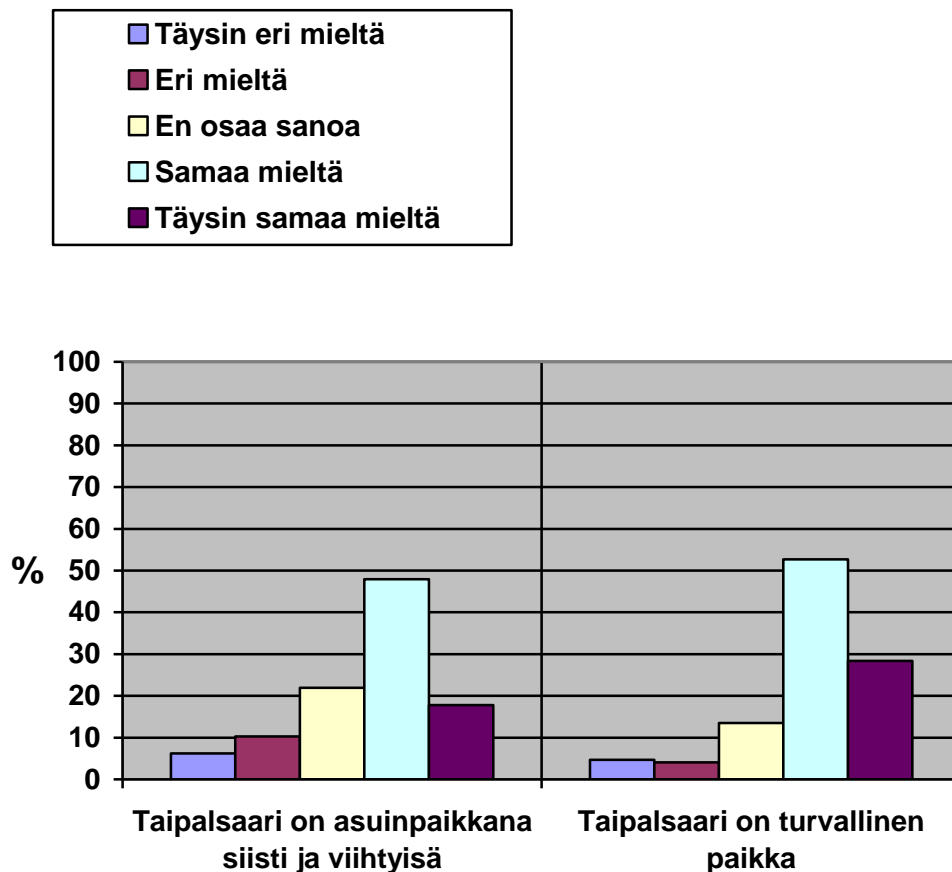

Kuvio 7 Liikenne ja liikkuminen

Avoimeen kysymykseen liikenteen ja liikkumisen kehittämiseksi lähes kaikki nuorista lisäisi linja-autovuoroja erityisesti viikonloppuisin sekä muuttaisi tai lisäisi linja-autoreittejä. Osa nuorista halusi myös parantaa kevyenliikenteen turvallisuutta lisäämällä liikennevaloja ja pyöräteitä.

6.4.2 Turvallisuus ja viihtyvyys

81 % taipalsaarelaisista nuorista kokivat kuntansa turvalliseksi paikaksi asua. Siistinä ja viihtyisänä kuntaa piti 66 % nuorista (kuvio 8).

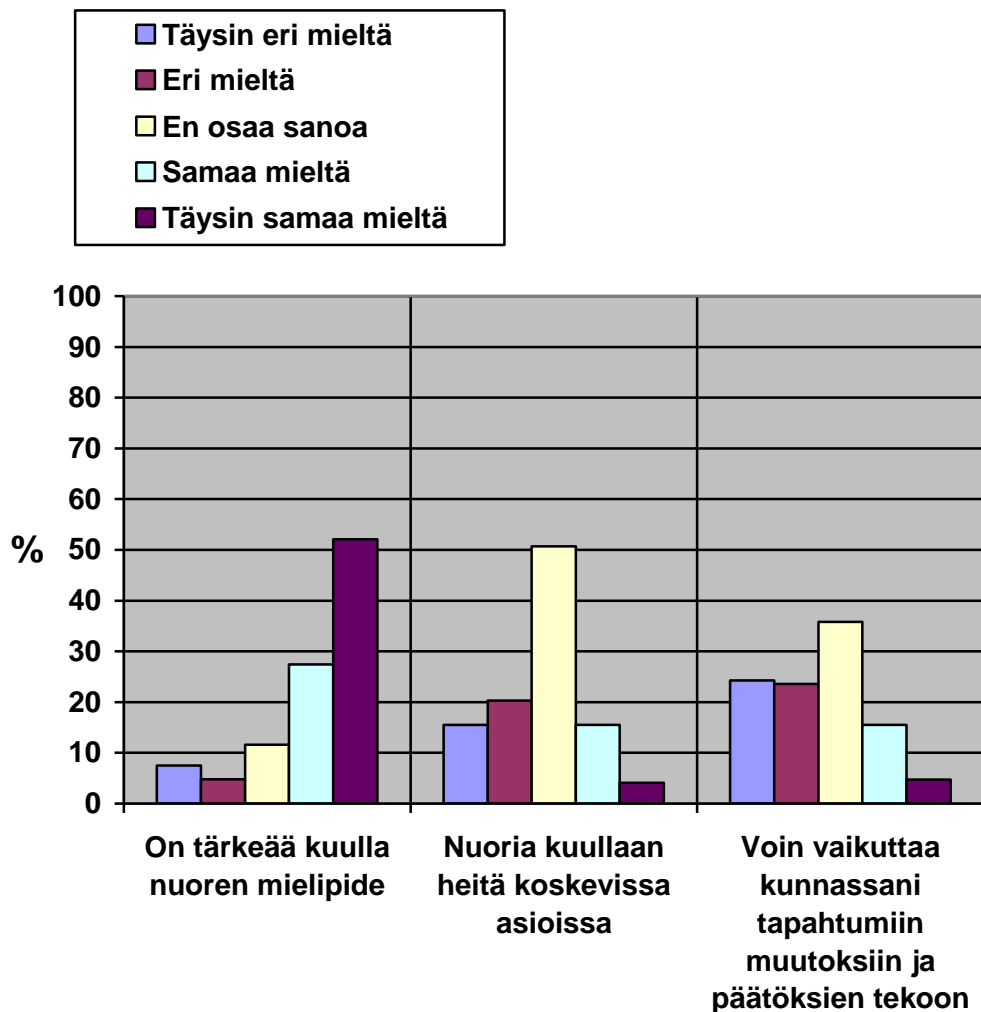

Kuvio 8 Turvallisuus ja viihtyminen

Avoimeen kysymykseen kunnan siisteydestä, viihtyvyydestä ja turvallisuudesta nuoret esittivät kehittämiseksi katulamppujen lisäämisen ja niiden kunnossapidon. Nuoret kokivat roskaamisen kunnassaan ongelmana, ja esittivät tärkeänä asiana roska-astioiden lisäämisen, esimerkiksi linja-autopysäkeille. Tutkimuksen tuloksista oli luettavissa selkeästi se, kuinka tärkeänä nuoret pitivät ympäristön siisteyttä ja sen vaikutusta viihtyvyyteen. *Siisteydessä ja viihtyvyydessä ei ole vikaa. Paikka on melko turvallinen ainakin päivällä (vastaus 19/36).*

6.5 Vaikuttaminen

Nuoret pitivät vaikuttamismahdollisuuksia tärkeänä. Kuvio 9 ilmenee, että 80 % nuorista piti tärkeänä huomioida nuoren mielipide heitä koskevia asioita päätettäessä.

Kuvio 9 Vaikuttaminen

Tutkimuksessa pyydettiin nuorta laittamaan järjestykseen parhaasta vaihtoehdosta huonompaan (1=paras 5=huono) se väylä, jonka nuori kokisi mielekkäimmäksi käyttää ilmaistessaan mielipidettä kunnan päättäjille. Vastausvaihtoehdot olivat netti, nuorisotila, nuorisovaltuusto, oppilaskunta ja muu. Vastaukset jakautuivat seuraavasti:

Taulukko 2 Vastausjakauma

44 %	netti
32 %	nuorisovaltuusto
27 %	oppilaskunta
27 %	nuorisotila
25 %	muu

Avoimeen kysymykseen, millaisissa asioissa toivoisit mielipiteesi kuultavan, nuoret nostivat esille yksiselitteisesti nuoriin liittyvät asiat. Nuoret kokivat tärkeäksi päästä vaikuttamaan nuorisotilan toimintaan ja sen retkien suunnitteluun ja liikuntapalveluihin sekä koulua koskeviin asioihin vaikuttamisen. Liikuntapalvelut nousivat tutkimuksessamme näkyvästi nuorelle tärkeäksi asiaksi, johon heillä oli myös vahva tahto vaikuttaa. Osa nuorista kuitenkin koki vaikuttamismahdollisuudet olemattomiksi, tai he eivät tienneet miten voisivat vaikuttaa, *luulen että kukaan ei edes kuuntelisi koska aikuiset luulevat että nykynuoriso on villiä ja vastuutonta ja haukkuu heitä aina (vastaus 32/41).*

Avoimessa kysymyksessä jossa kysyttiin vapaita ehdotuksia nuorten vaikutusmahdollisuuksien parantamiseksi, nuoret korostivat netin mielekkyyttä vaikuttamisen väylänä. Useat toivat esille halukkuuden vastata nimenomaan anonyymeinä erilaisiin kyselyihin, ja he toivoivat kyselyitä jatkossa lisää. *voisi olla koulussa laajempi kysely jossa kysyttäisiin uudistuksia ja niiden pohjalta saataisiin nuoria tyydyttäviä uudistuksia” (vastaus 65/42). ”Näytettäisiin mihin nuoren sana voi!!!! (vastaus 64/42).*

6.6 Yhteenveto tutkimustuloksista

Taipalsaarelaiset nuoret vaikuttivat tutkimuksen perusteella olevan keskimääräisesti tyytyväisiä kunnan tarjoamiin palveluihin sekä vaikuttamismahdollisuuksiinsa kunnassa. Selkeästi vahvimmin nuoren oma mielipide ja halu vaikuttaa herää liikuntapalveluita koskevissa kysymyksissä. Nuoret kokivat pääsääntöisesti, että heitä kuullaan kunnan päätöksenteossa. Kuitenkin suuri vastausprosentti 51 % en osaa sanoa -vaihtoehtoon kysymyksessä minua kuullaan nuoria

koskevissa asioissa kotikunnassani, kertoo ehkä siitä, että nuoret eivät tiedosta mahdollisuuksiaan vaikuttaa kunnassaan. Tästä huolimatta nuoret pitivät tärkeänä sitä, että heidän mielipidettään kysytään ja että sen ilmaisuun annetaan mahdollisuus esimerkiksi erilaisten tutkimusten avulla.

Tutkimuksessamme saamamme vastaukset olivat suurimmaksi osaksi asiallisia. Avoimiin kysymyksiin nuoret tuottivat hyviä ja kehityskelpoisia vastauksia. Vastauksista ilmeni kuitenkin sopimatonta ja tutkimuksen kannalta epäasiallista tekstiä, ja näihin vastauksiin emme tutkimuksen analysoinnissa reagoineet. Syynä epäasiallisiin vastauksiin voidaan pitää kyselylomakkeen pituuden heijastumista keskittymiskyvyn herpaantumiseen.

7 POHDINTA

Tutkimuksemme tavoitteena oli kyselylomaketta käyttäen kuulla taipalsaarelaisia nuoria ja heidän mielipiteitään ja kehittämisajatuksia koskien kunnan nuorille suunnattuja palveluita. Tarkoituksenamme oli tavoittaa mahdollisimman suuri joukko nuoria ikäväliltä 12–18 vuotta.

Tutkimuksemme kyselyyn vastasi keskimäärin 149 nuorta. Kyselylomakkeen rakenne antoi nuorelle mahdollisuuden vastata haluamiinsa kysymyksiin. Tästä syystä vastausmäärät vaihtelevat kysymyskohtaisesti muutamalla vastauksella. Tulosten perusteella taipalsaarelaiset nuoret ovat keskimääräisesti tyytyväisiä kunnan tarjoamiin palveluihin. Suurin osa vastauksista oli tutkimuksen näkökulmasta asiallisia. Avoimiin kysymyksiin nuoret tuottivat hyviä ja kehityskelpoisia vastauksia. Osa vastauksista oli kuitenkin sopimattomia ja tutkimuksen kannalta epäasiallisia, ja näihin vastauksiin emme analysoinnissa reagoineet. Epäasiallisten vastausten osasyynä voidaan varmasti pitää kyselylomakkeen pituutta, joka heijastuu keskittymiskyvyn herpaantumiseen. Vastaajien suuri ikähäyrä on voinut myös vaikuttaa epäasiallisten vastausten määrään. Valitsemme tutkimuksessa käytettävän vain yhtä kyselylomaketta oli tiedossa riski siitä, että epäasiallisia vastauksia voi ilmetä tutkimustuloksissa.

Opinnäytetyöllemme asettamamme tavoitteet täyttyivät, ja saimme tarpeeksi laajan otannan tutkimuksemme toteuttamiseen. Koulujen kanssa tekemämme yhteistyö avulla saavuttamamme vastausmäärän. Tutkimuksen vastausmäärää ajatellen olisi vastaajien määrä voinut olla toinen, jos olisimme menneet itse kouluille markkinoimaan tutkimustamme.

Jos vastaavanlainen tutkimus toteutetaan uudelleen, näkisimme hyödylliseksi panostaa enemmän 17–18-vuotiaiden vastaajien lukumäärään. Tutkimukses- samme tavoitimme vain kymmenkunta 17–18-vuotiasta nuorta. Vastausten ana- lysoinnin kannalta olisi tuloksellista pystyä jäljittämään vastaajan koulu, asuin- paikka ja ikä (taustakysymykset). Näin pystyttäisiin tehokkaammin toteuttamaan vertailua kunnan sisällä asuin- ja koulupaikan ja iän perusteella. Vastauksia jäl- jittäessä taustakysymyksiin tulisi vastaajalle kuitenkin taata anonyymius vastaa- jana perustuen tutkimuksemme tuloksiin.

Tutkimuksen tulokset ovat hyvin hyödynnettävissä kunnan suunnitellessa palve- luidensa kehittämistä nuorille. Tutkimuksemme tulosten pohjalta kunnan on helppo toteuttaa uusia syventäviä tutkimuksia ja haastatteluja yksityiskohtai- sempaan palvelun kehittämiseen, esimerkiksi liikuntapalvelu tai nuorisotoimi. Tuloksistamme saa suuntaa antavaa tietoa nuorten mielipiteistä ja ajatuksista palveluita kohtaan. Kovin syvällisiä tai yksityiskohtaisia vastauksia tutkimuk- semme ei anna. Tutkimuksestamme välittyy nuorten halu vaikuttaa ja kehittää heitä koskevia palveluita. Nuorilla on vahvoja ja realistisia mielipiteitä sekä ide- oita tulevaisuuden kehittämisen suhteen.

Opinnäytetyön aiheen valinta oli meille mielekäs, sillä Taipalsaaren kunta tarjosi mahdollisuutta tutkia nuorten mielipiteitä ja ajatuksia kunnan palveluista. Saim- me siis tehdäksemme työn, jota on tarkoitus hyödyntää käytännössä. Työn al- kaessa saimme vapauden valita toteuttamistavan tutkimuksellemme. Jo opin- näytetyömme alkuvaiheessa keväällä 2010 saimme kunnalta tukea tulevan ky- selyn toteuttamiseen. Teimme yhteistyötä kunnan koulujen, kirjaston ja nuoris o- toimen kanssa kootaksemme kuntaa parhaiten palvelevan kyselylomakkeen sekä tavoittaaksemme nuoret. Näimme yhteistyön tärkeäksi niin tutkimuksen

kyselylomaketta laadittaessa kuin nuoria vastaajia tavoiteltaessa. Ilman tätä yhteistyötä kyselylomakkeen sisältö ja tutkimustulokset eivät palvelisi Taipalsaaren kuntaa yhtä tarkoituksenmukaisesti kuin nyt.

Päädyimme heti kyselylomaketta suunnitellessamme käyttämään yhtä lomaketta kaikilla vastaajilla, vaikkakin ikäjakauma oli suuri. Kysymysten muotoilussa päädyimme käyttämään väittämiä ja jakamaan vastausvaihtoehdot viiteen luokkaan, täysin samaa mieltä, samaa mieltä, en osaa sanoa, eri mieltä ja täysin eri mieltä. Väittämien muotoilussa oli tärkeää kiinnittää huomiota lauserakenteeseen sekä asian ymmärrettävyyteen suuren ikäjakauman vuoksi. Päädyimme toteuttamaan kyselyn webropol-ohjelmaa käyttäen, sillä tavoitteenamme oli mahdollisimman suuri otanta. Päätöstämme käyttää sähköistä ohjelmaa tutkimuksen toteuttamiseksi tarvitsimme tuen kouluilta sekä nuorisotoimelta. Yhteistyötahot ottivatkin asian positiivisesti vastaan, ja omalta osaltaan he mahdollistivat tutkimuksemme toteutuksen täyttätessään kyselylomaketta koulussa oppilaillaan ja nuorisotoimella nuorisotilojen käyttäjillä.

Tutkimuksemme internet-linkki oli vastaajille avoinna 5.4–6.5.2011 välisen ajan. Tällä aikavälillä koulut ja nuorisotoimi välittivät kyselylomakkeen linkkiä nuorille ja tätä kautta saimme tutkimuksemme aineiston kasaan.

Webropolista saamiemme tulosten pohjalta aloimme työstää tutkimuksemme tulosten analysointivaihetta. Tutkimuksemme kuului sekä avoimia että suljettuja kysymyksiä. Suljetut kysymykset analysoimme webropol-ohjelmasta saamiemme prosentuaalisten vastausten perusteella. Näistä vastauksista työstimme kuviot 1–9. Avoimet kysymykset analysoimme sisällönanalysoinnin avulla järjestämällä aineiston selkeään ja tiiviiseen muotoon kadottamatta tulosten sisältämää informaatiota. Tutkimuksessamme avointen kysymysten tarkoituksena oli tukea ja syventää suljettujen kysymysten vastauksia.

Aikataulullisesti työn toteutus tapahtui reilussa vuodessa; aloitimme yhteistyön Taipalsaaren kunnan kanssa keväällä 2010, tutkimuksen kyselyn toteutimme keväällä 2011, ja raportti valmistui syksyn 2011 aikana.

Koko opinnäytetyöprosessi on tukenut osaltaan ammatillista kasvuamme kohti sosiaalialan ammattilaisuutta. Työtä tehdessämme olemme harjaantuneet moniammatillisen yhteistyön toteuttamisessa, uusien ammatillisten kontaktien luomisessa sekä oman työn suunnittelussa ja organisoinnissa. Suuren ikäkauman kohtaaminen samalla kyselylomakkeella on kehittänyt taitojamme tiedonhankinnassa ja tulosten analysoinnissa.

Pidämme opinnäytetyön aiheitamme ajankohtaisena. Sen tulokset ovat hyödynnettävissä käytännössä kunnan palveluita kehitettäessä tai jatkotutkimusaiheita nuorten osalta mietittäessä. Työmme tukee osaltaan nuorisolakiin tullutta muutosta nuorten kuulemisesta ja osallistamisesta, 271.2006/72 8§.

Opinnäytetyöprosessimme aikana opimme sen, että nuorilla on vahvoja mielipiteitä ja ajatuksia sekä halua vaikuttaa kotikuntansa asioihin. Tulevaisuudessa tulisikin edelleen kehittää nuorten kuulemiseen käytettäviä väyliä.

LÄHTEET

Aalberg, V. & Siimes, M. 2007. Lapsesta aikuiseksi, nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Nemo.

Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R., Vilén, M. & Söderström, W. 2003. Nuoren aika. Porvoo: WSOY.

Aapola, S. & Kaarnien, M. 2003. Nuoruuden Vuosisata, Suomalaisen nuorison historia. Jyväskylä: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Allianssi ry 2011. Kunnallisen nuorisotyön tulevaisuusodotukset 2009. <http://www.alli.fi> (Luettu 10.9.2011)

Asikkalan nuorisopalvelut 2011. Nuokku, nuorisovaltuusto. <http://213.186.232.174/nuokku/> (Luettu 10.10.2011)

Finlex-valtion säädöstietopankki. Nuorisolaki 27.1.2006/72. <http://www.finlex.fi> (Luettu 10.09.2011)

Harisalo, R., Rajala, T. & Ståhlberg, K. 1992. Kunnallispolitiikka. Helsinki: Vapokustannus.

Heikkilä, T. 2010. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Ilvonen, A. 2006. Miten vaikutan?: kansalaistoimijan vaikuttamisopas. Helsinki: Opintotoiminnan keskusliitto.

Laitinen, S. 2010. Lasten ja nuorten Pieksämäki – hyvinvointisuunnitelma 2009–2013, miten sen teimme? Mikkelin ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Leskelä, A., Paldinius, J. & Tulkki, K.: Kun haluat vaikuttaa osallistu ympäristösi suunnitteluun. Helsinki: Ympäristöministeriö 1998.

Manninen, J. 2008. Oppilaiden osallisuus koulussa – oppilaskuntatoiminnan uusi tuleminen?. Teoksessa Gretscher, A. & Kiilakoski, T. (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Hakapaino Oy, 119–130.

Määttä, K. 2007. Helposti särkyvää nuoren kasvun turvaaminen. Helsinki: Kirjapaja.

Nivala, E. 2006. Kunnon kansalainen yhteiskunnan kasvatuksellisena ihanteena. Teoksessa Kurki, L. & Nivala, E. (toim.) Hyvä ihminen ja kunnon kansalainen. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, 25–103.

Pieksämäen nuorten kuulemis- ja osallisuusjärjestelmän sekä oppilaskuntatoiminnan kehittäminen. Pieksämäki 2011. <http://pieksamaki.fi> (Luettu 10.9.2011)

Tilastokeskus 2011. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen erot. <http://www.stat.fi> (Luettu 10.9.2011)

Tilastokeskus 2011. Tietoteoreettiset lähtökohdat. <http://www.stat.fi> (Luettu 15.6.2011)

Tuomi, J. & Sarajärvi A. 2003. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Tuumasta tekstiksi, perusopas seminaari- ja opinnäytetyön tekijälle 2011. Tampereen yliopiston hoitotieteen laitos. <http://www.uta.fi> (Luettu 15.6.2011)

Webropol, käyttöalueet. Webropol. <http://www.webropol.com> (Luettu 25.10.2011)

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS/OPINNÄYTETYÖ	
1	Opinnäytetyön suorituspaikka (organisaatio ja osoite) Saimaan ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveysala, sosiaalialan koulutusohjelma, Valto Käkelän katu 3 53130 Lappeenranta
2	Opinnäytetyön nimi Taipalsaari kuulee ja osallistaa nuoria
3	Opinnäytetyön suorittajat Sosionomi (AMK)- opiskelijat Leena Laihanen ja Tiia Pesonen
4	Opinnäytetyön ohjaaja /ohjaajat Ylioettaja Tuija Nummela , tuija.nummela@saimia.fi, 0400511898
5	Opinnäytetyösuunnitelma tiivistelmä Tavoitteenamme on toteuttaa kysely Taipalsaarelaisille nuorille kunnan tarjoamista palveluista ja näin tarjota ajankohtaista tietoa siitä, mitä nuoret ovat asioista mieltä. Samalla toteutamme nuorisolain muutosta, 8§.
6	Menetelmien kuvaus Kvantitatiivinen tutkimus webropol-ohjelmaa käyttäen.
7	Opinnäytetyössä käytettäväksi pyydetty aineisto Taipalsaarelaisten 12-18 vuotiaiden nuorten vastaukset anonymisti toteutettavaan kyselyyn kunnan tarjoamista palveluista.
8	Muut opinnäytetyössä käytettävät tiedot
9	Opinnäytetyön aikataulu Tutkimuksen toteuttaminen keväällä 2011. Kirjallisen osuuden toteuttaminen keväällä 2011 ja viimeistely syksyllä 2011. Työ kokonaisuudessaan valmis syyskuussa 2011.
10	Opinnäytetyön hyödyntäminen Opinnäytetyömme tuloksia voidaan käyttää apuna Taipalsaaren kunnassa kehitettäessä nuorten käyttämiä palveluita. Opinnäytetyö toteuttaa myös osaltaan nuorisolain 8§:ää.
11	Sitoumukset

Sosiaali- ja terveysala

12	Liitteet Opinnäytetyön suunnitelma, saatekirje sekä kyselylomake.						
13	<table border="0"> <tr> <td><u>29.3.2011</u></td> <td><u></u></td> <td>Tiia Pesonen, </td> </tr> <tr> <td>Päiväys</td> <td>hakijan allekirjoitus</td> <td>Lappeenranta osoite</td> </tr> </table>	<u>29.3.2011</u>	<u></u>	Tiia Pesonen,	Päiväys	hakijan allekirjoitus	Lappeenranta osoite
<u>29.3.2011</u>	<u></u>	Tiia Pesonen,					
Päiväys	hakijan allekirjoitus	Lappeenranta osoite					
14	<table border="0"> <tr> <td><u>19.3.2011</u></td> <td><u></u></td> <td><u>TIINA NUMMEN</u></td> </tr> <tr> <td>Päiväys</td> <td>vastaavan ohjaajan allekirjoitus</td> <td></td> </tr> </table>	<u>19.3.2011</u>	<u></u>	<u>TIINA NUMMEN</u>	Päiväys	vastaavan ohjaajan allekirjoitus	
<u>19.3.2011</u>	<u></u>	<u>TIINA NUMMEN</u>					
Päiväys	vastaavan ohjaajan allekirjoitus						
15	Tutkimusluvan myöntämistä koskeva päätös Myönnän tutkimusluvan.						

Taipalsaarella 30.3.2011

Seppo Paajanen
sivistystoimenjohtaja

LIITE 2

Arvoisa vastaanottaja, olemme kaksi viimeisen vuoden sosionomi (AMK) opiskelijaa Saimaan ammattikorkeakoulusta. Koulutukseemme kuuluu opinnäytetyön tekeminen. Opinnäytetyömme teemme nuorten kuulemisesta ja osallistamisesta Taipalsaarella.

Tarkoituksenamme on selvittää ja kartoittaa anonyymien kyselylomakkeen avulla taipalsaarelaisten nuorten mielipiteitä sekä parannusehdotuksia koskien kunnan nuorille tarjoamia palveluita. Kysely tukee myös lakimuutosta nuorten kuulemisesta. Tavoitteenamme on saada tutkimukseemme mahdollisimman laaja otanta, joten ikähaarukka tutkimukseen osallistuvilta nuorilta on 12–18-vuotta.

Kyselylomakkeen kysymykset osoitetaan suoraan vastaajille luottamuksellisesti webropol-ohjelmaa käyttäen, ja vastaaminen tapahtuu anonyymisti. Taustakysymyksiä tutkimuksen tulosten tutkimista varten kysymme vastaajan iän sekä sukupuolen. Kyselylomakkeessa on sekä avoimia että suljettuja kysymyksiä. Näitä kysymysmuotoja yhdistelemällä saamme mahdollisimman todenmukaista tietoa nuorten suhtautumisesta kunnan tarjoamiin palveluihin sekä ajatuksia niiden kehittämisestä.

Tavoitteenamme on tuottaa tutkimus Taipalsaaren kunnan tarjoamista nuorille suunnatuista palveluista sekä nuorten kuulemisesta ja osallistamisesta kunnassa nuorten näkökulmasta.

Työmme ohjaavana opettajana toimii Saimaan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan yliopettaja Tuija Nummela, tuija.nummela@saimia.fi. Omat yhteystietomme ovat Leena Laihanen, [REDACTED]@hotmail.com ja Tiia Pesonen, [REDACTED]@student.saimia.fi.

Kiitos yhteistyöstä ja tutkimuksemme toteuttamisen mahdollistamisesta!

Ystävällisin terveisin

Leena Laihanen

Tiia Pesonen

Taipalsaaren nuorten palvelukysely

Vapaa-aika/harrastus

Liikunta

1. Taipalsaarella on hyvät urheilu- ja pelikentät
2. Taipalsaarella on hyvät hiihtoladut
3. Taipalsaarella on hyvät luistelukentät
4. Taipalsaarella on hyvät liikuntasalit
5. Taipalsaarella on hyvät kuntosalit
6. Olen tyytyväinen Taipalsaaren liikuntapalveluiden toimintaan (kuntosali, sisäliikuntapaikat, ulkoliikuntapaikat..)
7. Miten ja mitä haluaisit parantaa Taipalsaaren tarjoamissa liikuntapalveluissa? ”Vapaa sana”

Kirjasto

8. Mielestäni Taipalsaaren kirjastossa lainattava materiaali on tuoretta
9. Taipalsaaren kirjastossa on hyvät atk-mahdollisuudet (tietokoneet, tulostusmahdollisuudet, ym.)
10. Miten ja mitä haluaisit parantaa Taipalsaaren kirjastopalveluita? ”Vapaa sana”

Nuorisotilat/ nuorisotoimi

11. Taipalsaarella on hyvät nuorisotilat
12. Nuorisotiloilla on riittävästi mielekästä toimintaa
13. Nuorisotilojen toiminnasta tiedotetaan riittävästi
14. Mitä haluaisit parantaa Taipalsaaren nuorisotiloissa ja niiden toiminnassa? ”Vapaa sana”

Tapahtumat

15. Taipalsaarella on riittävästi tarjolla erilaisia tapahtumia

16. Jos vastasit edeltävään ”eri mieltä/täysin eri mieltä” millaisia tapahtumia toivoisit lisää? (teatterit, näyttelyt, konsertit, ym.) ”Vapaa sana”
17. Miten parantaisit Taipalsaarella järjestettäviä tapahtumia? ”Vapaa sana”
18. Mitä uutta toivoisit? ”Vapaa sana”

Retket

19. Olen tyytyväinen Taipalsaaren kunnan järjestämiin retkiin (esim. särkänniemi, Messilä)
20. Miten parantaisit Taipalsaaren järjestämiä retkiä? ”Vapaa sana”
21. Mitä uutta toivoisit? ”Vapaa sana”

Koulu

22. Koulupäivät (=oppitunnit ja välitunnit) ovat sopivan pituisia
23. Saan koulussani hyvää ja tasokasta opetusta
24. Välitunneilla on riittävästi mielekästä tekemistä
25. Kouluni (=luokkahuoneet, yleiset sisätilat, ruokala, piha) on mielekäs paikka
26. Kouluni on turvallinen paikka opiskella
27. Herättikö edelliset kysymykset kehitysideoita koulumaailmaasi, jos niistä mitään? ”Vapaa sana”

Liikenne

Julkinen liikenne

28. Mielestäni julkinen liikenne on hyvin järjestetty Taipalsaarella
29. Pitäisikö julkista liikennettä parantaa, miten? ”Vapaa sana”

Itsenäinen liikkuminen

30. Taipalsaarella on helppo liikkua kävellen (jalkakäytävät, suojatiet kunnossa, katuvalot ym)
31. Taipalsaarella on helppo liikkua pyörällä (pyörätiet, suojatiet, katuvalot ym)

Turvallisuus omassa elinympäristössä

1. Taipalsaari on turvallinen paikka asua
2. Taipalsaari on asuinpaikkana siisti ja viihtyisä
3. Vapaa sana Taipalsaaren siisteydestä, viihtyvyydestä ja turvallisuudesta?

Vaikuttaminen

Tiesitkö että Suomen nuorisolain mukaan nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista nuorisotyötä ja –politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa. (Nuorisolaki 27.1.2006/72 8§)

4. Koen, voivani vaikuttaa kunnassani tapahtuviin muutoksiin ja päätöksien tekoon
5. Minua kuullaan nuoria koskevissa asioissa kotikunnassani
6. Jos Taipalsaaren kunta kysyy mielipidettäni nuoriin liittyvästä asiasta, annan vastaukseni mieluiten: Numeroi vaihtoehdot parhaimmasta itsellesi vähiten sopivaan. 1=paras 5=huono:
netti
nuorisotila
nuorisovaltuusto
oppilaskunta
muu, mikä?
7. Mielestäni on tärkeää, että nuorten mielipide otetaan huomioon heitä koskevia asioita päätettäessä
8. Millaisissa asioissa toivoisit sinun mielipiteesi kuultavan? ”Vapaa sana”

Ehdotuksia nuorten vaikuttamismahdollisuuksiin ”Vapaa sana”